

UCHWAŁA NR XXIX.310.2020

RADY GMINY DARŁOWO

z dnia 18 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713 i poz. 1378) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876) Rada Gminy Darłowo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021 – 2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Darłowo

Grzegorz Hejno

An aerial photograph of a rural landscape. In the foreground, a river flows through a lush green field. The middle ground is dominated by a patchwork of agricultural fields in various shades of green and brown, separated by roads and small clusters of trees. In the background, a dense forest stretches across the horizon under a clear blue sky with a few wispy clouds.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DARŁOWO NA LATA 2021-2027

Opracowanie:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowano w oparciu o materiały źródłowe pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie, Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Elektroniczna wersja Strategii znajduje się na stronie internetowej: Urzędu Gminy <http://gminadarlowo.pl/>, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej <http://gops.gminadarlowo.pl/> oraz w Biuletynie Informacji Publicznej obu instytucji.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	6
1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ	6
1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	8
1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	8
1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	9
1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	10
2. DIAGNOZA	12
2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY	13
2.1.1. Informacje ogólne i położenie.....	13
2.1.2. Demografia	13
2.1.3. Rynek pracy	16
2.1.4. Sytuacja mieszkaniowa	18
2.1.5. Oświata i wychowanie	20
2.1.6. Opieka zdrowotna i bezpieczeństwo	23
2.1.7. Działania organizacji pozarządowych.....	25
2.1.8. Kultura	27
2.1.9 Ogólne warunki życia w gminie	28
2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	30
2.2.1. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej	30
2.2.2. Główne problemy z zakresu pomocy społecznej	38
2.2.3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	41
2.2.4. Świadczenia pomocy społecznej.....	43
2.2.5 Uzależnienia i przemoc w rodzinie	46
2.2.6. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	48
2.2.7. Osoby starsze, niesamodzielne i z niepełnoprawnościami	50
2.3 ANALIZA SWOT	52
2.4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	54
3. STRATEGIA	57
3.1. CEL GŁÓWNY	58
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	59
4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	69

WPROWADZENIE

WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021-2027 została opracowana w celu wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań mających w efekcie przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców Gminy, a w szczególności tych osób, które są zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Dokument jest kontynuacją działań zawartych w poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która obowiązywała w latach 2014-2020.

Najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie Gminy Darłowo zostały zdiagnozowane na podstawie danych statystycznych i sprawozdań. Dodatkowo przeprowadzono analizę strategiczną opartą na identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Z opracowanej diagnozy wyłaniają się konkretne problemy, nad którymi powinna skupić się polityka społeczna Gminy.

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny i powiatowy na mocy art. 17.1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Celem tych programów jest reintegracja, integracja osób i rodzin z różnych powodów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane przez gminy jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na treść i realizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne do których należą:

- Ustawa o samorządzie gminnym,
- Ustawa o samorządzie powiatowym,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych,

- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Uwarunkowania prawne jedynie w części określają zakres niniejszego dokumentu. Zakres Strategii będzie dostosowany do specyficznych potrzeb mieszkańców Gminy Darłowo. Ważne jest, aby dobrze zdiagnozować zagrożenia i zaplanować działania, które przyczynią się do prawidłowego funkcjonowania osób mieszkających w Gminie. Opracowanie kompleksowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma zapobiegać przeciwnościom dnia codziennego, jak i nagłym sytuacjom kryzysowym.

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące metody pozyskiwania danych:

- DESK RESEARCH. Podstawą tej metody są dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne. Przy sporządzaniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy wykorzystano dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie za lata 2015-2019 oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego, które obejmują okres od 2014 do 2018 roku.
- BADANIE ANKIETOWE. Element partycypacji społecznej, uwzględnienie udziału mieszkańców w procesie tworzenia strategii. Badania opinii publicznej oparte o kwestionariusz ankietowy, w którym mieszkańcy Gminy pytani są o ogólne warunki życia i problemy społeczne ich dotyczące. Badania ankietowe były przeprowadzone w czerwcu 2020 roku. Wpłynęło 180 ankiet, z czego 74,4% kwestionariuszy wypełniły kobiety, a 25,6% mężczyźni. 30,6% osób wypełniających ankietę jest wieku 36-45 lat, powyżej tej granicy jest prawie 55% respondentów. Najwięcej osób – 37,8% posiada wykształcenie wyższe, 36,1% średnie. Blisko połowa ankietowanych pracuje na umowę o pracę, a 23,3% jest emerytem lub rencistą.
- SPOTKANIA KONSULTACYJNE. Podczas pierwszego spotkania Kierownik GOPS wraz z pracownikami zapoznali się z wnioskami z diagnozy sytuacji społecznej. Została przeprowadzona również dyskusja na temat obszarów problemowych w Gminie. Na drugim

spotkaniu omawiano cel główny Strategii oraz opracowywano cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań.

- **KONSULTACJE SPOŁECZNE.** Bardzo ważny element partycypacji społecznej, proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz (każdego szczebla - od lokalnych po centralne) a mieszkańcami, mający na celu zebranie głosów mieszkańców i w oparciu o nie podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Konsultacje społeczne *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021-2027* zostały przeprowadzone w formie elektronicznej. Mieszkańcy mogli wnieść uwagi za pośrednictwem opracowanego formularza.

1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo ze względu na swój charakter musi opierać się na korespondencji i współzależności z dokumentami strategicznymi na poziomie zarówno Gminy, powiatu sławieńskiego jak i województwa zachodniopomorskiego. Dodatkowo pod uwagę należy również wziąć zapisy wynikające z dokumentów ogólnokrajowych, które wyznaczają trendy i główne kierunki rozwoju polityki społecznej oraz są zgodne z dokumentami europejskimi.

1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015-2025

Strategia zakłada realizację czterech celów strategicznych. Pierwszy cel związany jest z działaniami dotyczącymi społeczeństwa, w tym z wsparciem dla wszystkich grup społecznych.

1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej -Gmina Darłowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów:
  - Poprawa i utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego
  - Zapewnienie ochrony i wsparcia dla rodzin
  - Rozwój licznych i aktywnych organizacji pozarządowych oraz ich działalności
  - Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - Wsparcie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej
  - Poprawa stanu technicznego placówek opieki zdrowotnej i opieki społecznej
  - Rozwój sportu szkolnego i rekreacji, baseny solankowe i termalne

2. Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwa do wymogów rynku Unii Europejskiej i przetwórstwa. Gmina Darłowo przyjazna inwestorom. Silna, wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.
3. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.
4. Poprawa i ochrona środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego -Gmina Darłowo miejscem chroniącym środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławińskim na lata 2016-2023

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada realizację działań w pięciu obszarach problemowych: **POMOC SPOŁECZNA I PIECZA ZASTĘPCZA, BEZROBOCIE, OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE, PRZEMOC W RODZINIE, OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI**. Dla każdego obszaru zostały opracowane cele strategiczne wymienione poniżej:

1. Tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną
2. Przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobocia
3. Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego
4. Utworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu
5. Aktywizacja osób starszych do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej

Strategia Polityki Społecznej Województwa Zachodniopomorskiego

W województwie nie ma aktualnej Strategii Polityki Społecznej. 21 marca 2005 roku Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął „Strategię Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015”. Na moment powstawania niniejszego dokumentu nie ma informacji o aktualizacji wojewódzkiej strategii. Gmina Darłowo będzie na bieżąco monitorować harmonogram prac województwa nad opracowywaniem nowego dokumentu, a kiedy Strategia Polityki Społecznej zostanie uchwalona dokona ewaluacji swojego dokumentu pod kątem zgodności z przyjętymi celami i działaniami na szczeblu województwa.

1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Raport Polska 2030

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 r.:

- wzrost i konkurencyjność,

- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Wskazuje się również na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku.:

- warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
- wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
- rozwój produktywności i innowacyjności,
- efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
- wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zmierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami i deficytami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Europejski filar praw socjalnych opiera się na 20 podstawowych zasadach uporządkowanych według trzech następujących kategorii:

- I. równe szanse i dostęp do zatrudnienia
- II. uczciwe warunki pracy
- III. ochrona socjalna i integracja społeczna.

Ostatnia, trzecia kategoria dotyczy spraw związanych z pomocą społeczną, znajdują się w niej następujące filary:

- opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci,
- ochrona socjalna,
- świadczenia dla bezrobotnych,

- minimalny dochód,
- świadczenia emerytalne i renty,
- służba zdrowia,
- integracja osób niepełnosprawnych,
- opieka długoterminowa,
- mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych,
- dostęp do niezbędnych usług.

Wdrażanie zasad i praw określonych w ramach europejskiego filaru praw socjalnych ma zapewnić większe włączenie społeczne wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Włączenie społeczne było jednym z jedenastu priorytetów polityki spójności w okresie 2014–2020. Aspekt włączenia społecznego będzie obecny również w programie EFS+ (Europejski Fundusz Społeczny) na lata 2021-2027. Zostanie on wzmocniony dzięki połączeniu FEAD (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym) i EFS. Umożliwi to łatwiejsze łączenie zapewniania pomocy żywnościowej i materialnej ze wsparciem na rzecz włączenia społecznego.

DIAGNOZA

2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE

Gmina Darłowo leży w województwie zachodniopomorskim, w północno-zachodniej części powiatu sławieńskiego. Siedzibą Gminy jest Miasto Darłowo, które nie wchodzi w skład gminy (jest osobną gminą miejską). Powierzchnia gminy wynosi 269,45 km². Gmina leży na Równinie Słupskiej i Wybrzeżu Słowińskim nad Morzem Bałtyckim. Tereny leśne zajmują 22% powierzchni Gminy, a użytki rolne 58%.

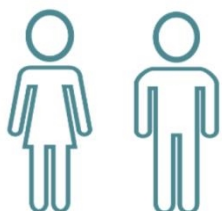
Przez gminę Darłowo przebiega droga krajowa nr 37 (rasa ta łączy centrum Darłowa z drogą DK6 w okolicy Karwic) oraz drogi wojewódzkie: nr 203 łącząca Darłowo z Koszalinem (37 km) i Postominem (22 km) z Ustką (38 km) oraz nr 205 do Darłówka (3 km) i Sławna (22 km) i dalej do Bobolic (80,5 km). Przez gminę przebiega również droga kolejowa łącząca Darłowo ze Sławnem oraz Stargard z Wejherowem. Najbliższy dworzec kolejowy jest w mieście Darłowo.

W skład gminy wchodzi 31 sołectw: Barzowice, Bobolin, Boryszewo, Bukowo Morskie, Cisowo, Dąbki, Dobiesław, Domasławice, Drozdowo, Gleźnowo, Jeżyce, Jeżyczki, Kopań, Kopnica, Kowalewice, Krupy, Nowy Jarosław, Palczewice, Pęciszewko, Porzecze, Rusko, Sińczyca, Słowino, Stary Jarosław, Sulimice, Wicie, Wiekowice, Wiekowo, Zakrzewo, Zielnowo i Żukowo Morskie.

Gmina sąsiaduje z:

- miastem Darłowem, gminami: Malechowo, Postomino i Sławno z powiatu sławieńskiego,
- gminami: Mielno i Sianów z powiatu koszalińskiego.

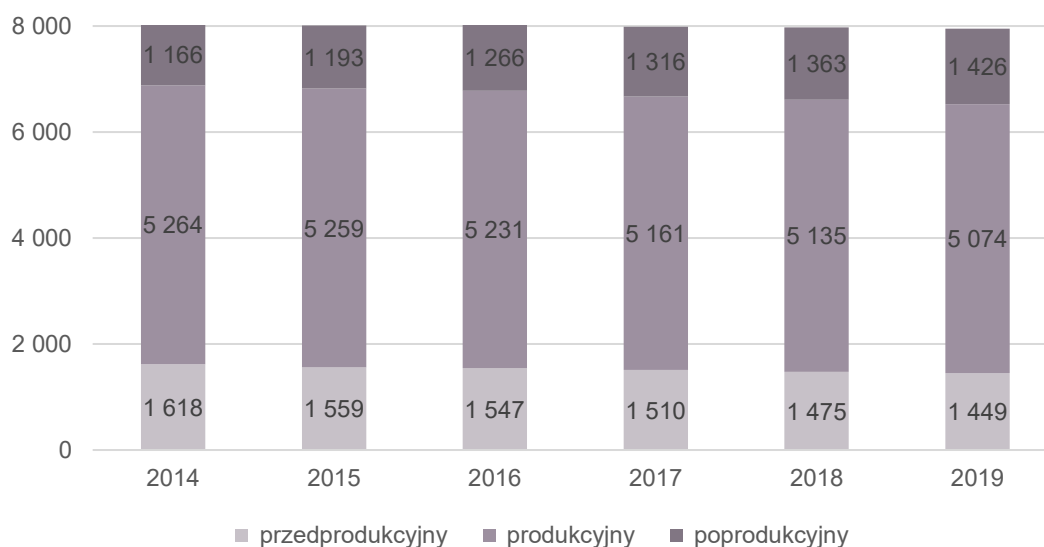
2.1.2. DEMOGRAFIA

Gminę Darłowo w 2019 roku zamieszkiwało 7 949 osób, w porównaniu z 2014 rokiem nastąpił spadek mieszkańców o 99 osób, co stanowi 1,24 % ogółu mieszkańców. Poza tym nastąpiły zmiany w strukturze mieszkańców według ekonomicznych grup wieku:

- spadła liczba osób w wieku 17 lat i mniej, czyli mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym z 1 618 w 2014 roku do 1 449 w 2019 roku,
- spadła liczba osób w wieku produkcyjnym z 5 264 w 2014 roku do 5 074 w 2019 roku,
- wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej – z 1 166 w 2014 roku do 1 426 w 2019 roku.

Wykres 1. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w Gminie Darłowo w latach 2014-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

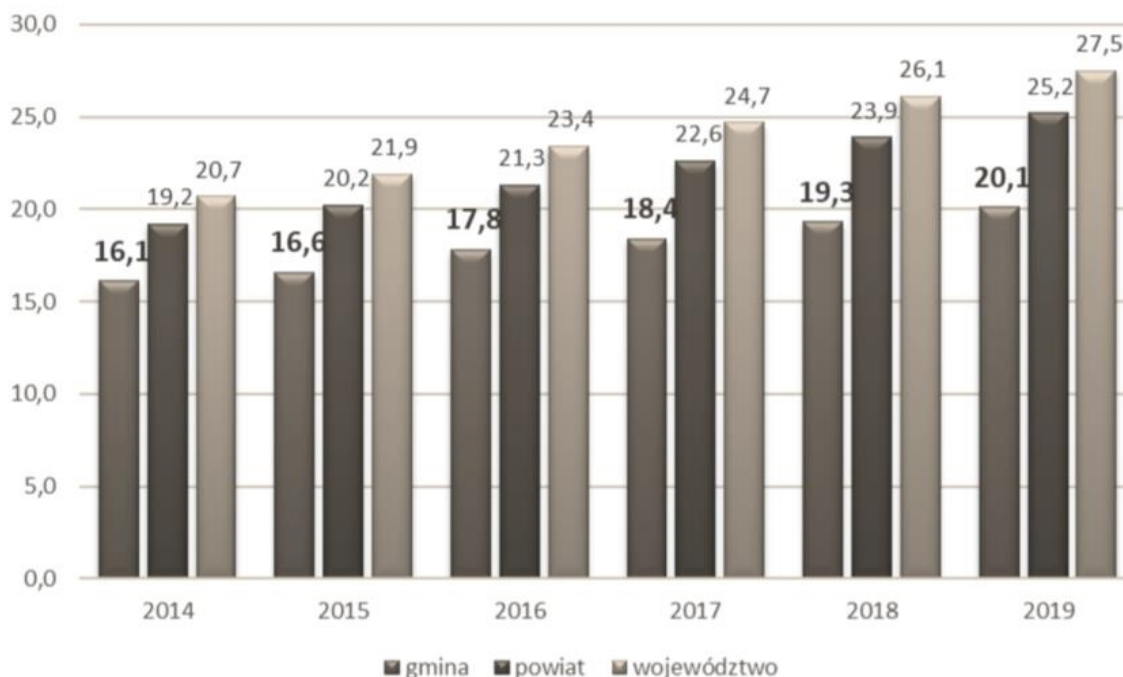
Potwierdzeniem starzenia się społeczeństwa nie tylko w Gminie Darłowo, ale również w powiecie sławieńskim i województwie zachodniopomorskim jest wzrost wartości współczynnika obciążenia demograficznego. To stosunek liczby osób w wieku 65 lat i starszych do liczby osób w wieku produkcyjnym (od 15 do 64 lat). W gminie Darłowo w porównaniu z powiatem sławieńskim oraz województwem zachodniopomorskim wartość wskaźnika jest niższa – w 2019 roku wyniosła 20,1%, w powiecie 25,2% a w województwie aż 27,5%. W analizowanym okresie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wskaźnik wzrósł o:

- 0,8 punkty procentowe w Gminie Darłowo,
- 1,3 punkty procentowe w powiecie,
- 1,4 punkty procentowe w województwie.

Odpowiedzią Gminy na trendy społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa jest prowadzenie polityki senioralnej, która ma na celu aktywizację seniorów oraz pomoc dla nich w codziennym życiu. W Gminie działa kilkanaście Klubów Seniora, realizowane są programy profilaktyki zdrowotnej dla najstarszych mieszkańców oraz w ramach rządowego programu Senior+ został utworzony Dzienny Dom Pobytu w Wiekowie.

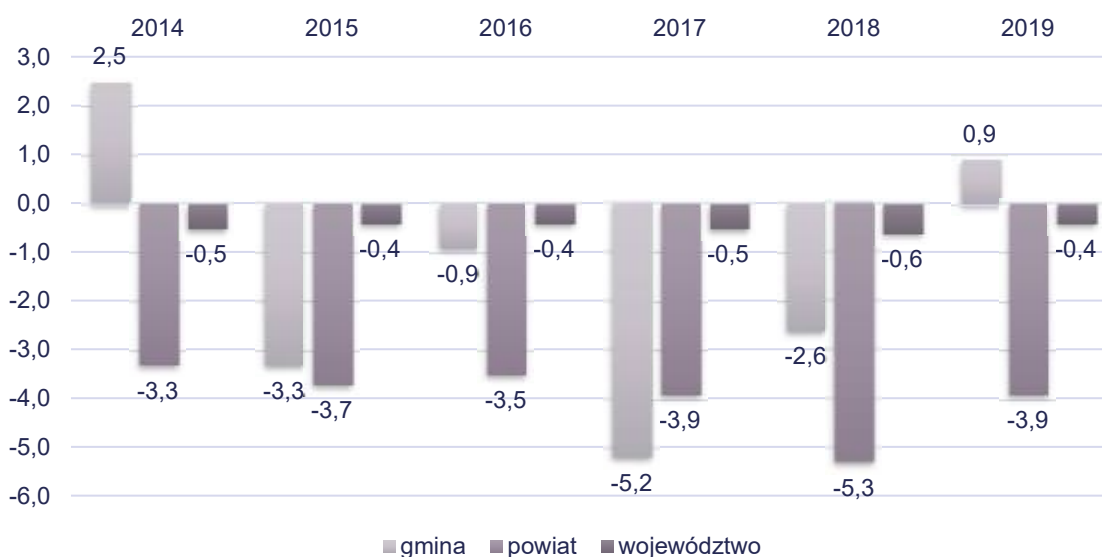
Wykres 2. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2014-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2019 roku w Gminie zanotowano ujemny przyrost naturalny, wyniósł -8 osób, urodziło się 57 dzieci. Saldo migracji wewnętrznych na 1 000 mieszkańców jest dodatnie i wynosi 0,9 osób. Ujemne wartości salda odnotowano w powiecie (-3,9) i województwie (-0,4) co oznacza, że w jednostkach administracyjnych na poziomie powiatu oraz województwa nastąpił ubytek mieszkańców.

Wykres 3. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w latach 2014-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pomimo dodatniego przyrostu naturalnego na terenie Gminy nie działa żaden żłobek ani klub malucha. Najbliższe placówki zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3 zlokalizowane są w Mieście Darłowo. Zaznaczyć należy, że na początku 2020 roku w ramach programu Maluch Plus Gmina Darłowo otrzymała dofinansowanie w kwocie 990 tysięcy złotych na budowę żłobka. Żłobek gminny „Dziecięcy Zakątek” powstanie w miejscowości Rusko, ma być przeznaczony dla 30 dzieci. Planowany termin uruchomienia placówki to styczeń 2021 roku.

Podsumowując sytuację demograficzną w Gminie Darłowo można stwierdzić, że na jej terenie odzwierciedlają się ogólnopolskie, a także europejskie trendy. Dane pokazują, że następuje wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, społeczeństwo starzeje się. Jednocześnie od kilku lat ubywa mieszkańców. Działania podejmowane przez Gminę powinny skupić się na zapewnieniu odpowiedniego otoczenia dla osób starszych oraz na stworzeniu dobrych warunków do życia dla mieszkańców.

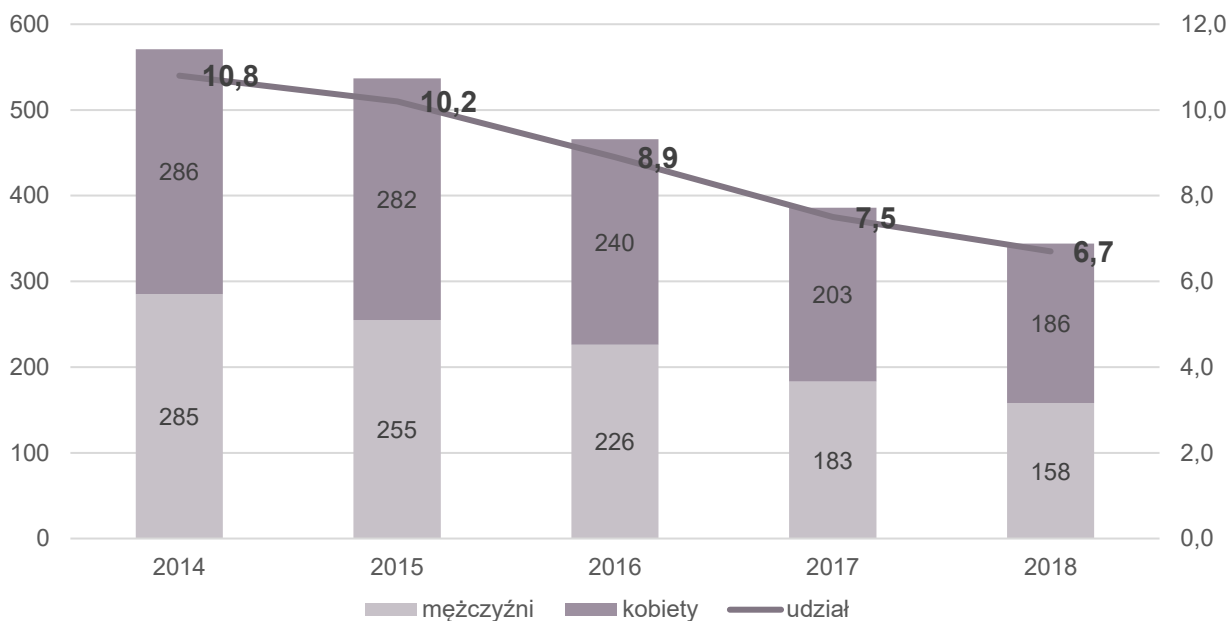
2.1.3. RYNEK PRACY

Od 2014 roku należy zauważyć spadek ogólnej liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W 2014 roku było ich 571, a w 2018 roku 344. Na wykresie nr 4 zaprezentowano również zmianę liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne według płci. W Gminie Darłowo więcej jest bezrobotnych kobiet niż mężczyzn (różnica w 2018 roku wynosi 28 osób). Wykres poniżej pokazuje dodatkowo udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie nastąpił spadek tego wskaźnika o 4,1 punktów procentowych, z 10,8% w 2014 roku do 6,7% w 2018 roku. Wskaźnik ten w Gminie ma niższą wartość niż średnia dla powiatu, która wynosi w 2018 roku 7,3%. Jest jednak wyższy niż średnia odnotowana dla województwa – 4,4%.

Na terenie Gminy jedną z instytucji rynku pracy są prace społeczne użytecznie przewidziane dla bezrobotnych nie korzystających z zasiłku, którzy jednocześnie korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach podpisanego porozumienia pomiędzy Gminą Darłowo a Powiatowym Urzędem Pracy w Sławnie w 2019 roku zatrudniono 10 osób w ramach prac użytecznie społecznych. Osoby te wykonywały prace porządkowe w sołectwach gminy. W 2015 i 2017 roku prace te zostały realizowane przez 35 osób, w 2016 roku 30, a w 2018 przez 27 osób.

Wykres 4. Bezrobotni w Gminie Darłowo w latach 2014-2018

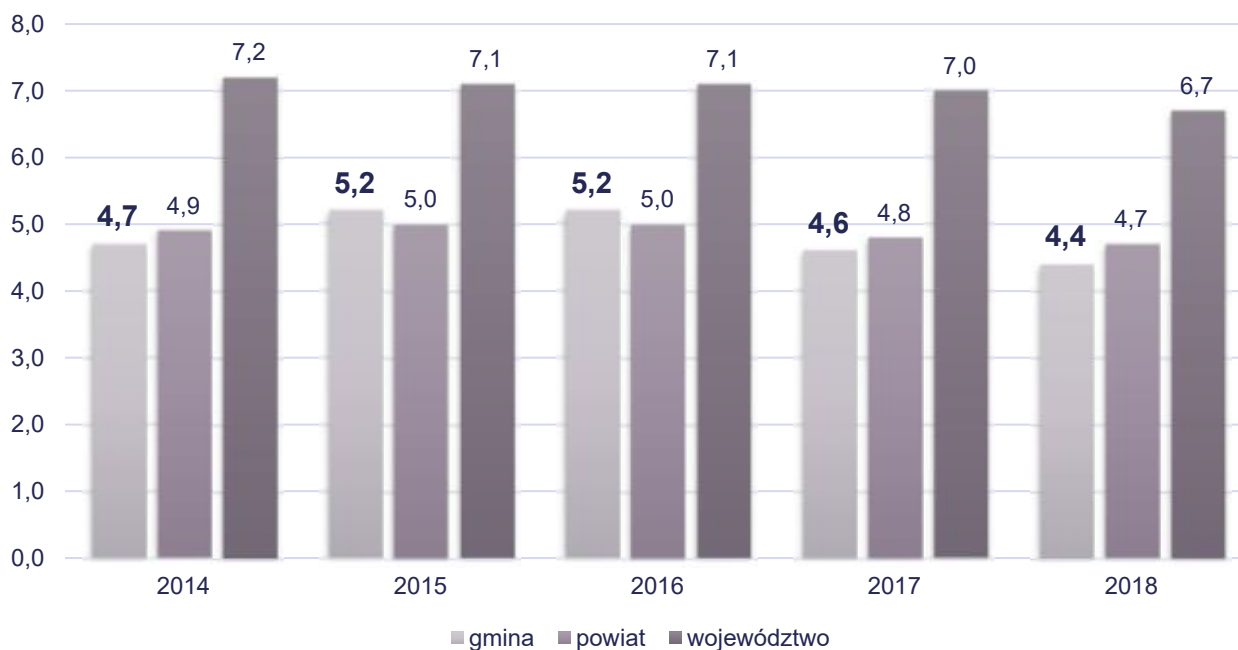
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Darłowo charakteryzuje się stosunkowo niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości, czyli podmiotami gospodarki narodowej wpisanymi do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców. W porównaniu z powiatem wskaźnik jest niższy tylko o 0,3 punkty procentowe, jednak w porównaniu z województwem już o 2,3 p.p. Dodatkowo w przypadku Gminy nastąpił spadek wskaźnika o 0,3 p.p. w porównaniu z 2014 rokiem.

Jednocześnie w Gminie Darłowo jest mniej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 osób – w 2018 roku było to 81 osób, w powiecie wartość ta wynosiła również 81 osób, a w województwie 97. Korzystnym zjawiskiem jest wzrost w stosunku do 2014 wartości tego wskaźnika o 11 osób. W powiecie i województwie wzrost w analogicznym okresie wyniósł tylko 3 osoby.

Z uwagi na turystyczny charakter Gminy rynek pracy charakteryzuje się sezonowością. Najwięcej osób pracuje w okresie letnim, kiedy Gminę odwiedzają turyści. Wielu mieszkańców pracuje „na czarno”, w szczególności przy budowach oraz w ośrodkach wypoczynkowych. Pracodawcy nie chcą rejestrować pracowników.

Wykres 5. Podmioty na 1 000 mieszkańców zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2014-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mieszkańcy Gminy w badaniu ankietowym lokalny rynek pracy, czyli możliwość znalezienia pracy i poziom zarobków ocenili w ponad 40% jako przeciętny. Jednak prawie 35% respondentów uważa, że sytuacja jest zła lub bardzo zła, a niespełna jedna czwarta badanych (24,4%) sytuację na lokalnym rynku pracy ocenia jako dobrą lub bardzo dobrą.

Biorąc pod uwagę powyższe analizy można stwierdzić, że sytuacja w Gminie dotycząca rynku pracy jest tylko dostateczna. Pomimo spadku liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Dodatkowym problemem jest występowanie szarej strefy.

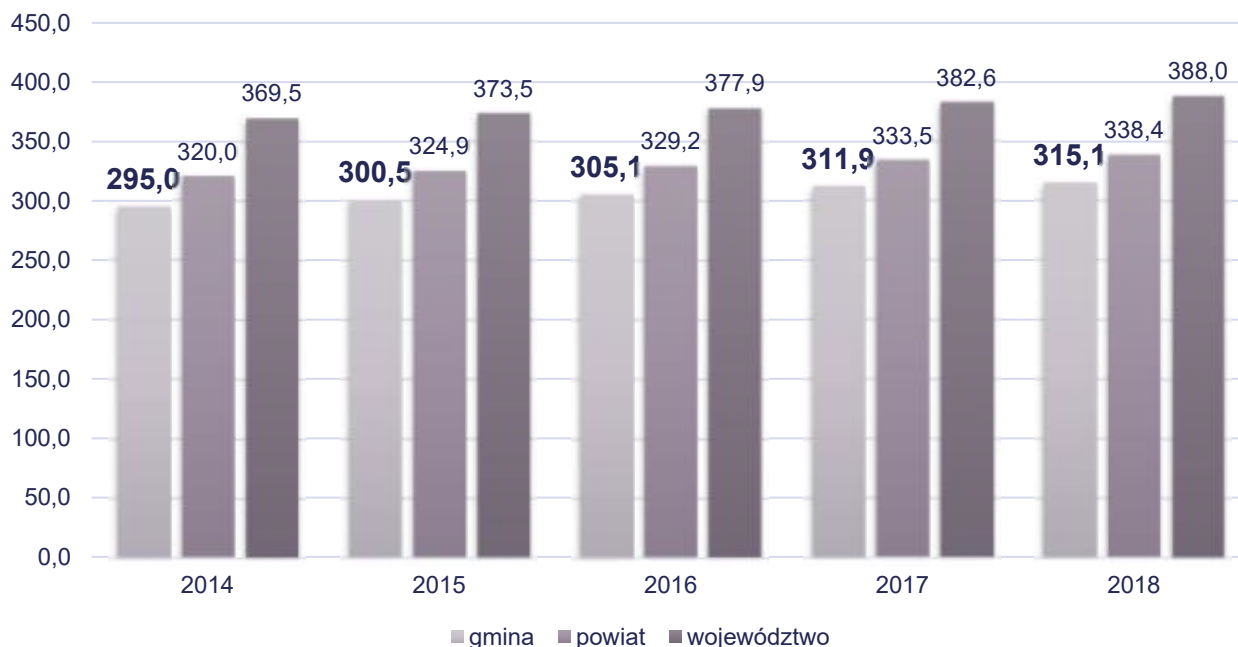
2.1.4. SYTUACJA MIESZKANIOWA

Gmina w swoich zasobach posiada 16 mieszkań komunalnych, przy jednoczesnym braku lokali socjalnych. Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów Gminy w 2018 roku wyniosła 3, a w 2019 roku 5. W 2018 roku 5 osób oczekiwało na mieszkanie socjalne, a w 2019 roku liczba ta wzrosła do 10 osób. Według analiz przeprowadzanych przez Gminę w ciągu roku kalendarzowego przybywa średnio 8 osób /rodzin/ z uprawnieniami do ubiegania się o lokale.

W analizowanym okresie w Gminie nastąpił wzrost liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców z 295 w 2014 roku do 315 w 2018 roku. W dalszym ciągu liczba mieszkań znajdująca się na terenie Gminy jest niższa niż średnia dla powiatu i województwa.

Wykres 6. Liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców w latach 2014-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Gminie Darłowo obowiązuje *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Darłowo na lata 2017-2021*. Według założeń Programu, w zasobach Gminy w 2021 roku ma być 14 lokali, w tym 3 socjalne, a 11 mieszkalnych. Gmina planuje zakup gruntu pod mieszkania socjalne.

Dodatki mieszkaniowe zostały wypłacone przez GOPS w 2019 roku pięciu rodzinom w łącznej kwocie 5 100,20 zł. Świadczenia te przysługują, jeśli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza: 175 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym, 125 % tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. Kwota najniższej emerytury od 1 marca 2020 roku wynosi 1 200 zł. Dla porównania w 2015 roku z dodatku mieszkaniowego skorzystało 10 rodzin, a łączna kwota wsparcia wynosiła 10 831,80 zł. Na terenie Gminy wiele osób mieszka w domach jednorodzinnych, dlatego nie spełnia kryteriów przyznania dodatku mieszkaniowego dot. powierzchni.

Z uwagi na niewystarczającą liczbę mieszkań na terenie Gminy oraz utrudniony dojazd do większych ośrodków miejskich dużo mieszkańców wyprowadza się, w szczególności do Miasta Darłowa. Sytuację potwierdza ujemne saldo migracji, w 2018 roku wyniosło -18 osób, a w 2017 roku -40 osób.

W ramach przeprowadzanego badania ankietowego większość respondentów jest zadowolona z warunków mieszkaniowych – 44,4% ankietowanych ocenia je jako dobre, a 15% jako bardzo dobre. Negatywną opinię w tej kwestii ma 11% ankietowanych, a 30,6% ocenia warunki mieszkaniowe jako przeciętne.

Sytuacja mieszkaniowa na terenie Gminy Darłowo wymaga poprawy. Problemem jest zarówno niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i socjalnych oraz odpływ ludności do Darłowa.

2.1.5. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie Gminy Darłowo funkcjonują trzy szkoły publiczne oraz trzy szkoły społeczne, które prowadzone są przez następujące stowarzyszenia:

- Społeczna Szkoła Podstawowa w Słwinie prowadzona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Szkoły i Wsi w Słwinie „Ku przyszłości”,
- Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły w Dobiesławiu i Wsi Dobiesław, Wiekowo, Wiekowice,
- Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Szkoły „Szansa”.

Liczbę uczniów w poszczególnych szkołach oraz liczbę oddziałów w danej placówce prezentuje tabela nr 1. W roku szkolnym 2018/2019 do szkół uczęszczało o 36 uczniów więcej niż w roku szkolnym 2017/2018.

Tabela 1. Liczba uczniów i oddziałów w poszczególnych szkołach podstawowych na terenie gminy Darłowo

SZKOŁA	Rok szkolny 2017/18		Rok szkolny 2018/19	
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa im. Ratowników Morskich w Dąbkach	168	11	172	11
Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu	90	11	93	11

Spółeczna Szkoła Podstawowa w Słownie	124	11	134	11
Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu	205	12	203	12
Szkoła Podstawowa im. Ludzi Morza w Kopnicy	120	11	140	11
Spółeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach	121	11	122	11
RAZEM	828	—	864	—

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SIO

W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole Podstawowej im. Ratowników Morskich w Dąbkach zaczęły funkcjonować oddziały integracyjne w klasach I, III, IV. Otworzono również salę feedback, która usprawnia pracę z dziećmi posiadającymi orzeczenie. W roku szkolnym 2018/2019 277 uczniów korzystało z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych (prowadzono je w każdej szkole podstawowej na terenie gminy), 16 dzieci wspartych zostało zajęciami rewalidacyjnymi (nie były prowadzone w SP w Dąbkach i SSP w Dobiesławiu), 166 zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi (brak takich form wsparcia tylko w szkole SPP w Dobiesławiu), a 93 zajęciami logopedycznymi (brak wsparcia logopedy tylko w SP w Dąbkach). Pracownicy szkół i GOPS zauważają, że dzieci powinny mieć zapewnione wsparcie również psychologa, a część z nich psychiatry. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna znajduje się w Darłowie, ale jest bardzo długi czas oczekiwania na wizytę.

Tabela 2. Liczba uczniów korzystających z zajęć specjalistycznych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2018/2019

SZKOŁA	liczba uczniów korzystających z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	uczniowie korzystający z zajęć rewalidacyjnych	uczniowie korzystający z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	uczniowie korzystający z zajęć logopedycznych
SP w Dąbkach	68	8	87	34
SP w Kopnicy	57	2	32	38
SP w Starym Jarosławiu	77	8	24	9
SSP w Słownie	53	3	12	21
SSP w Dobiesławiu	8	5	-	9

SSP w Jeżyczkach	14	1	11	16
RAZEM	277	16	166	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SIO

W 2019 roku został przyjęty *Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w Gminie Darłowo*. W celu realizacji Programu ustanawia się: stypendium naukowe, stypendium za osiągnięcia w dziedzinie nauki, sportu lub artystyczne, nagrodę Wójta. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu ustala Rada Gminy Darłowo. Po pierwszym semestrze roku szkolnego 2018/2019 za wysokie średnie stypendium wypłacono 216 uczniom o łącznej wartości 87 950,00 zł, a na zakończenie roku szkolnego nagrodzono 209 uczniów, których średnia wyniosła co najmniej 4,50 na kwotę 87 100,00 zł. 92 uczniom przyznano stypendia za osiągnięcia sportowe, naukowe i artystyczne w wysokości 19 800,00 zł. Urząd Gminy Darłowo wypłacił zasiłki szkolne w łącznej kwocie 4 340,00zł dla 7 osób, oraz stypendia szkolne dla 610 osób na kwotę 6 4365,00 zł.

Oferta edukacyjna szkół została oceniona pozytywnie przez osoby biorące udział w badaniu ankietowym – 42,8% ocenia ją dobrze, a 15,6% bardzo dobrze. Negatywne zdanie ma 13,4% respondentów, a 28,3% ocenia ją przeciętnie.

Wychowanie przedszkolne w gminie Darłowo realizowane jest w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz społecznych szkołach podstawowych. Łącznie na terenie gminy działa 11 oddziałów przedszkolnych, po dwa oddziały w każdej szkole (wyjątek 1 oddział stanowi SSP w Słowninie). Łącznie do przedszkoli w roku szkolnym 2018/2019 uczęszczało 161 dzieci.

Tabela 3. Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych wraz z liczbą dzieci wg. stanu na dzień 30 września 2018 roku

SZKOŁA	Liczba oddziałów	rok szkolny 2018/2019				
		więcej niż 2,5 mniej niż 3	3 łatki	4 łatki	5 łatki	6 łatki
SP w Kopnicy	2	0	3	3	6	11
SP w Dąbkach	2	1	4	10	12	10
SP w Starym Jarosławiu	2	0	2	12	6	10

SSP w Słownie	1	0	0	0	10	7
SSP w Jeżyczkach	2	0	5	6	8	13
SSP w Dobiesławiu	2	2	j	5	8	4
RAZEM	11	3	17	36	50	55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Darłowo

Koszt utrzymania jednego przedszkolaka w roku 2018/19 wynosił 622,63 zł miesięcznie. Wysokość dotacji podmiotowej na 1 dziecko w przedszkolach niepublicznych zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy Darłowo wynosi 100% kosztów utrzymania dziecka w przedszkolu publicznym. W 2018 roku odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł 51,1%, a w 2014 roku był o 10 punktów procentowych niższy, czyli wynosił 41,4%. Wskaźnik ten jest dużo niższy niż średnia dla powiatu, która w 2018 roku wyniosła 80,7% i dla województwa 86,8%. Gmina Darłowo jest w stanie zapewnić miejsca w przedszkolach dla wszystkich gminnych dzieci w wieku od 3 do 6 lat, jednakże nie zawsze w ich w miejscu zamieszkania. Powodem niskiej wartości wskaźnika jest fakt, że dużo kobiet nie pracuje i wychowuje dzieci lub są one pod opieką dziadków. Również problemem dla rodziców może być utrudniony dowóz dzieci do oddziałów przedszkolnych.

Mieszkańcy Gminy biorący udział w badaniu ankietowym w większości oceniają dostęp do przedszkoli dobrze (37,2% wskazań) oraz bardzo dobrze (8,3% odpowiedzi). Przeciętnie dostępność przedszkoli ocenia 27,8%, a prawie 27% ma negatywne zdanie w tej kwestii (15% ocenia ten aspekt bardzo źle, a 11,7% źle).

Sytuacja związana z edukacją szkolną na terenie Gminy jest dobra. Dzieci potrzebujące wsparcia ze względu na dysfunkcje biorą udział w zajęciach wyrównawczych. Brakuje natomiast wsparcia psychologa i psychiatry. Jednocześnie w Gminie bardzo mało dzieci uczęszcza do przedszkoli, co wpływa na ich rozwój, ale również świadczy o małej aktywności zawodowej rodziców.

2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO

Na terenie Gminy zlokalizowane jest uzdrowisko Dąbki, które zostało utworzone w 2007 roku. W skład wchodzi sołectwa: Żukowo Morskie, Bobolin, Dąbki, Bukowo Morskie i Porzecze. W miejscowych ośrodkach sanatoryjnych z powodzeniem leczone są choroby układu oddechowego i krążenia, nerwice, reumatyzm i wiele innych schorzeń.

Na terenie gminy Darłowo działają dwa punkty apteczne, brak jest zlokalizowanych przychodni. Najbliższe gabinety lekarskie usytuowane są w Mieście Darłowo. Filia Szpitala Powiatowego ma swoją siedzibę w Mieście Sławno, w którym mieści się oddział chorób wewnętrznych, poradnia kardiologiczna oraz zespół wyjazdowo - wypadkowy. W pobliskim Sławnie zlokalizowane są ponadto przychodnie specjalistycznych usług medycznych takich jak: okulista, ortopeda czy lekarz medycyny pracy. Na terenie miast Darłowo i Sławno zlokalizowane są apteki, które prowadzą nocne dyżury.

Mieszkańcy mają utrudniony dojazd do Miasta Darłowa. W Gminie Darłowo nie funkcjonuje transport publiczny. Dojazd do Darłowa możliwy jest tylko przez prywatnych przewoźników oraz autobusy szkolne. Są jednak miejscowości w Gminie, do których nie kursują nawet prywatni przewoźnicy.

Gmina realizowała następujące programy profilaktyczne związane ze zdrowiem:

- Program profilaktyki szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Gminy Darłowo po 65 roku życia na lata 2017-2020,
- Program Polityki Społecznej pn. „Rehabilitacja lecznicza mieszkańców Gminy Darłowo na lata 2017-2019”.

Dostęp do opieki zdrowotnej na terenie Gminy został oceniony negatywnie. 26,7% respondentów ocenia tą kwestię jako złą, a 20% jako bardzo złą. Przeciętną oceną wystawiło 33,3% ankietowanych. Tylko 20% mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym ocenia dostęp do opieki zdrowotnej pozytywnie.

Bezpieczeństwa na terenie Gminy pilnuje Zespół Dzielnicowych Komendy Policji w Darłowie, która znajduje się przy ulicy Rzemieśniczej 48. Komenda podlega jest Komendzie Powiatowej w Sławnie. W powiecie sławieńskim w 2018 roku odnotowano 844 przestępstwa (w 2014 roku liczba ta wynosiła 814), w tym aż 107 przeciwko rodzinie i opiece. W tej grupie nastąpił gwałtowny wzrost liczby przestępstw o 68 w stosunku do 2014 roku. Ten niepokojący trend obrazuje również wskaźnik „przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko rodzinie i opiece na 1 000 mieszkańców”, który z 2014 roku wynosił 0,67 a w 2018 roku już 1,89. Jego wzrost nastąpił również zarówno w województwie zachodniopomorskim jak i całej Polsce, pomimo spadku w tych dwóch jednostkach ogólnej liczby przestępstw na 1 000 mieszkańców. W Gminie większą ilość przestępstw obserwuje się latem, ze względu na dużą liczbę turystów przebywających na jej terenie.

Tabela 4. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców w latach 2014-2018

JST	przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców					przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
POLSKA	22,55	20,80	19,48	19,62	19,99	0,89	0,72	0,63	0,86	2,24
WOJEWÓDZTWO	25,36	23,21	21,00	19,88	23,48	0,62	0,45	0,45	0,73	1,91
POWIAT	14,08	13,75	13,10	13,15	14,93	0,67	0,42	0,25	0,90	1,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Darłowo funkcjonuje 12 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 3 jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (KSRG)-Domasławice, Stary Jarosław oraz Wiekowice. W roku 2018 członkowie OSP brali udział w 191 interwencjach. Większość z nich stanowiły miejscowe zagrożenia.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy mogli wyrazić opinię na temat bezpieczeństwa publicznego w Gminie. Najwięcej respondentów – 38,9% ocenia ten aspekt jako przeciętny, jednak aż 46% ankietowanych wskazywało, że poziom bezpieczeństwa jest na dobrym lub bardzo dobrym poziomie. 15,6% ankietowanych ocenia tę kwestię negatywnie.

Mieszkańcy Gminy mają utrudniony dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Spowodowane jest to brakiem przychodni na terenie Gminy oraz brakiem dojazdu do Miasta Darłowo. Mieszkańcy Gminy mają zapewnione bezpieczeństwo na dobrym poziomie.

2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Na terenie Gminy działają następujące organizacje pozarządowe:

- Darłowska Lokalna Grupa Działania w Dorzeczu Wieprzy, Grabowej i Unieści
- Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Krajobrazu Ziemi Darłowskiej - „Budować Nie Niszczyć”
- Stowarzyszenie Mieszkańców Ziemi Darłowskiej „ZGODA”
- Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie”
- Stowarzyszenie „BŁĘKITNA FALA”
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Dąbkach
- Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Barzowice w Barzowicach
- Stowarzyszenie Rodzin Kresowych
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły i Wsi w Słowninie „KU PRZYSZŁOŚCI”

- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły w Dobiesławiu i Wsi Dobiesław, Wiekowo, Wiekowice
- Stowarzyszenie Rozwoju Szkoły „SZANSA”
- Stowarzyszenie Rozwoju Miejscowości Wicie
- Stowarzyszenie „NASZA WSPÓLNA CHATA”
- Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Darłowskiej „ZAGRODA”
- Stowarzyszenie Przyjaciół Uzdrowiska w Dąbkach
- Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztych Oddział Darłowsko-Sławieński
- Klub Kolarski „Ziemia Darłowska”
- Uczniowski Klub Jeździecki „MUSTAFA” w Bobolinie
- Piłkarski Klub Sportowy „WIEKOWIANKA” Wiekowo
- Ludowy Klub Sportowy „PASSAT” Bukowo Morskie
- Klub Sportowy Ludowy Zespół Sportowy KOWALEWICE
- Klub LZS „Błękitni”
- Klub LZS „Zieloni”
- Klub LZS „Płomień-Jeżyczki”
- Gminne Zrzeszenie LZS Darłowo-Sekcja Warcabowa
- Uczniowski Klub Sportowy „STERNIK”
- KS DARPOL
- LZS Pobrzeże Słowino
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowie Morskim
- Ochotnicza Straż Pożarna w Cisowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Domasławicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krupach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Słowinie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Jarosławiu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sulimicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jeżyczkach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalewicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Barzowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wiekowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dobiesławiu

W latach 2014-2018 nastąpił wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON na 10 000 mieszkańców, z 35 w 2014 roku do 42 w 2018 roku.

Gmina w ramach *Rocznego programu współpracy Gminy Darłowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i o wolontariacie* zleca część zadań własnych organizacjom pożytku publicznego. W 2018 i 2019 roku zakres zadań zleconych dotyczył:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

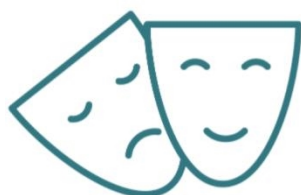
W ramach przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” zrealizowało projekt pt. „Profilaktyka - Aktywni 55+ w gminie Darłowo”. Wartość zadania wyniosła 20 000,00 zł. W trybie pozakonkursowym tzw. małej dotacji wpłynęła oferta uproszczona Stowarzyszenia „Odnaleźć siebie” na zadanie publiczne pt. „Rehabilitacja przez taniec” na kwotę 4 050,00 zł, na którego realizację również została podpisana umowa.

W drodze konkursu ofert w 2019 roku wyłoniono 2 organizacje, którym przyznano dotację celową na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Dotację otrzymało Stowarzyszenie „Błękitna Fala” na zadanie pt.: „Młodość bez uzależnień” z kwotą dofinansowania w wysokości 13 000,00 zł oraz Stowarzyszenie Miłośników Wypoczynku, Rekreacji i Żeglarstwa na Jeziorach Bukowo i Kopań „ELMO” na zadanie pt.: „Nuda nie rządzi II – Łatwiejszy start” z kwotą dofinansowania w wysokości 7 000,00 zł. Gmina ponownie dofinansowała zadanie w sferze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” pt. „Rehabilitacja przez taniec” na kwotę 3 400,00 zł uznając jednocześnie celowość zadania publicznego.

W badaniu ankietowym możliwość działania w organizacjach społecznych respondenci ocenili pozytywnie – aż 35,6% dało ocenę dobrą, a 10,6% bardzo dobrą. Negatywne zdanie miało 20% ankietowanych, a 33,9% ocenia ten aspekt jako przeciętny.

Gmina posiada doświadczenie we współpracy z organizacjami pożytku publicznego. Dzięki czemu może realizować wiele projektów i działań przy udziale podmiotów zewnętrznych. Takie działania dają również możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację projektów partnerskich. Odciażają również Gminę w kwestii organizacji różnych wydarzeń.

2.1.8. KULTURA

Na terenie Gminy Darłowo ofertą kulturalną zapewniają świetlice wiejskie, które funkcjonują na zasadzie centrum kulturalnego wsi. W każdej ze świetlic wiejskich zatrudniona jest osoba – jako animator czasu wolnego – który prowadzi zajęcia opiekuńcze dla dzieci i młodzieży oraz inicjuje wspólnie z mieszkańcami szereg inicjatyw i wydarzeń kulturalnych. Pracownicy świetlic pracują 40 godz.

tygodniowo. Średnio z świetlic w 2019 roku korzystały 272 osoby miesięcznie. Świetlice prowadzą również zajęcia międzypokoleniowe. Raz na tydzień lub co dwa tygodnie odbywają się – na szczeblu świetlic - spotkania seniorów z 15 Klubów Seniora, które funkcjonują w miejscowościach takich jak: Bukowo Morskie, Cisowo, Dąbki, Dobiesław, Domasławice, Drozdowo, Jeżyce, Kowalewice, Palczewice, Porzecze, Sińczycza, Słowino, Stary Jarosław, Wiekowo, Wiekowice.

Na terenie Gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna w Domasławcach. Dodatkowo jej filie zlokalizowane są w Jeżyczkach, Dąbkach, Barzowicach i Starym Jarosławiu.

Mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym mają pozytywne zdanie na temat działalności kulturalnej na terenie Gminy:

- dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie pozytywnie oceniło ponad 72% respondentów (10,5% negatywnie, a 17,2% przeciętnie),
- dostęp do oferty kulturalnej (biblioteka, koncerty, wystawy) pozytywnie oceniło prawie 55% badanych (18,3% negatywnie, a ponad 27% przeciętnie),
- prawie 70% ankietowanych ocenia dobrze i bardzo dobrze organizację imprez cyklicznych na terenie Gminy (11,1% negatywnych ocen, a 21,1% respondentów ocenia ten aspekt jako przeciętny).

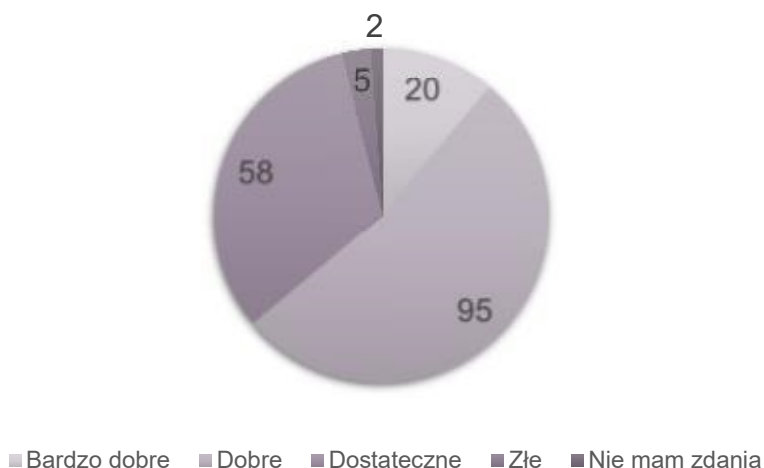
Jednocześnie pozytywnie mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym odnieśli się do organizacji czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe, sport i rekreacja) – 53,8% wystawiło ocenę dobrą i bardzo dobrą, 30% ankietowanych oceniło ten aspekt przeciętnie, a 16,1% negatywnie.

2.1.9 OGÓLNE WARUNKI ŻYCIA W GMINIE

Mieszkańcy zostali poproszeni w badaniu ankietowym o ocenę aktualnych ogólnych warunków życia w Gminie. Ponad połowa ankietowanych stwierdziła, że ogólne warunki życia w Gminie są dobre. Bardzo dobrze sytuację ocenia 11,1% respondentów, dostatecznie 32,2%, a źle 2,8%. Zdania w tym temacie nie umiały wyrazić 2 osoby (1,1% ogółu badanych).

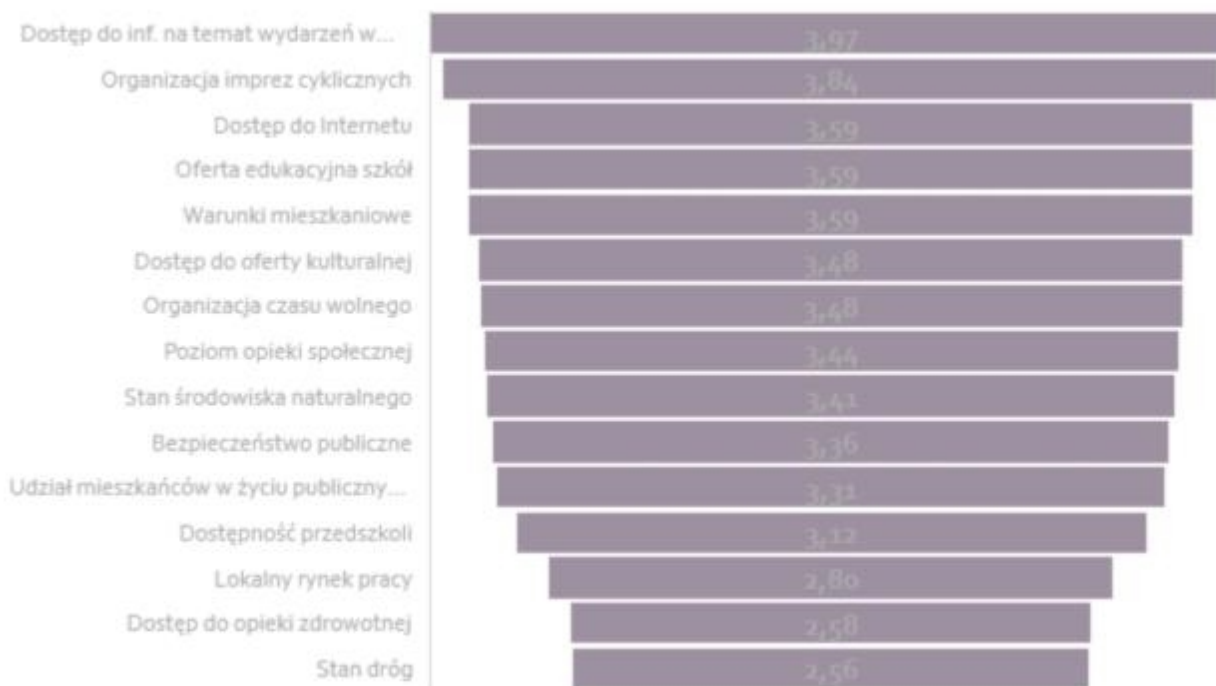
Wykres 7. Ogólne warunki życia w gminie według mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy wyników ankiet

W poszczególnych aspektach życia, których wybrane aspekty opisano również przy konkretnych punktach diagnozy, najlepiej został oceniony dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie oraz organizacja imprez cyklicznych. Ponadto wysoko oceniono dostęp do Internetu, ofertę edukacyjną szkół i warunki mieszkaniowe. Najbardziej respondenci ocenili lokalny rynek pracy, dostęp do opieki zdrowotnej oraz stan dróg.

Wykres 8. Średnia ocena poszczególnych aspektów życia w gminie według ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy wyników ankiet.

2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie działa na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą Nr XI.126.2019 Rady Gminy Darłowo z dnia 26 sierpnia 2019 roku oraz Regulaminu Organizacyjnego Nr KW.0050.173.2019 z dnia 30 grudnia 2019 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie realizuje następujące programy:

- Programy jednoroczne:
  - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Darłowo na 2020 rok
- Programy wieloletnie:
  - Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Darłowo na lata 2016-2020
  - Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Darłowo na lata 2019 – 2020
  - Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2019 – 2021

W latach 2015-2018 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych były 23 osoby na pełen etat. W 2019 roku dodatkowo zatrudniono 2 osoby. W analizowanym okresie pracowało 4 pracowników socjalnych, a od 2016 roku 2 osoby stanowią kadrę kierowniczą. Zgodnie z przepisami prawa pracowników socjalnych zatrudnionych na cały etat w danym ośrodku nie może być mniej niż trzech. Dodatkowo wielkość zatrudnienia w każdym z OPS musi być proporcjonalna do liczby:

- ludności gminy, w stosunku: jeden pracownik (zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy) na 2 000 mieszkańców, lub
- rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych opieką socjalną, w stosunku: jeden pracownik socjalny (zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy) na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Kadrę pozostałych pracowników tworzą osoby pracujące w stołówce w Bobolinie, dwóch asystentów rodziny oraz osoby odpowiedzialne za sprawy administracyjne w GOPS.

Tabela 5. Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób ogółem	23	23	23	23	25
Liczba etatów	23	23	23	23	25
Kierownicy	1	1	1	1	1
Z-ca kierownika	0	1	1	1	1
Pracownicy socjalni	4	4	4	4	4
Pozostali pracownicy	18	17	17	17	19

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

W 2019 roku na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej przeznaczono kwotę 1 044,44 tys. zł., a w roku 2015 912,88 tys. zł. Wzrost wydatków związanych z utrzymaniem OPS związany jest głównie z zatrudnieniem większej liczby osób. Należy zaznaczyć, że pracownicy GOPS biorą udział w licznych szkoleniach, m. in. z:

- pierwszej pomocy,
- zmian w Ustawie o pomocy społecznej,
- pracy z osobą niepełnosprawną,
- praktycznych aspektów prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany,
- akademii lokalnego animatora.

GOPS aktywnie pozyskuje fundusze ze środków zewnętrznych.

Tabela 6. Projekty realizowane przez GOPS w Darłowie w latach 2014-2019

Projekt	Realizator	Cel	Główne zadania
<p>„Razem w Nową Rzeczywistość- Mamo, Tato, A Kuku” – 2017 rok (lipiec-grudzień)</p> <p>Wartość: 58 900 zł (45 400 zł dotacja)</p> <p>Liczba uczestników: ok. 800</p> <p>Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” MRPiPS Edycja 2017</p>	GOPS Darłowo	Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	<p>edukacja społeczna w zakresie mitów, stereotypów dotyczących przemocy w rodzinie i jej przyczyn, rozmiarów oraz sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych,</p> <p>rozbudowa istniejącego gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p> <p>wykorzystanie potencjału instytucji, organizacji, grup w zakresie popularyzacji idei</p>

			<p>zwiększenie wiedzy społeczeństwa w zakresie pozytywnych wzorców wychowawczych</p> <p>upowszechnienie nowoczesnych form i metod pracy w różnych obszarach profilaktyki</p> <p>zapewnienie dostępu do specjalistów z różnych dziedzin niezbędnych do właściwego ukształtowania oczekiwanych postaw społecznych i świadomości społecznej</p> <p>wzrost poczucia wartości oraz poczucia bezpieczeństwa członków wspólnoty</p> <p>organizacja czasu wolnego jako alternatywa dla nudy, samotności i agresji</p> <p>edukacja rodziców w grupach przedszkolnych w zakresie zaniedbania i zaniechania</p>
<p>„Przemocy w Rodzinie Mówimy Nie” – 2018 rok (czerwiec-grudzień)</p> <p>Wartość: 40 552 zł (27 000 zł dotacja)</p> <p>Liczba uczestników: ok. 800</p> <p>Program Oslonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” MRPIPS Edycja 2018</p>	GOPS Darłowo	Poprawa jakości i zwiększenia dostępności usług na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie	<p>rozbudowa działalności zespołów interdyscyplinarnych</p> <p>rozbudowa istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>zwiększenie wiedzy społeczeństwa w zakresie pozytywnych wzorców wychowawczych</p> <p>organizacja czasu wolnego dla rodzin, seniorów, osób niepełnosprawnych</p> <p>upowszechnienie nowoczesnych form i metod pracy w różnych obszarach</p> <p>wzrost poczucia bezpieczeństwa członków społeczności lokalnej</p>

<p>„Poszukując Rosalind B. Penfold” – 2014 rok (sierpień – grudzień)</p> <p>Wartość: 75 800 zł (60 000 zł dotacja)</p> <p>Liczba uczestników: ok. 500</p> <p>Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” MRPiPS Edycja 2014</p>	<p>GOPS Darłowo</p>	<p>Podjęmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie</p>	<p>uzyskanie poprzez realizację proponowanych zasad tj. wczesnej, sprawnej, skutecznej, godnej, refleksywnej poprawić sytuację rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie</p> <p>zwiększenie świadomości społecznej przez popularyzację zasady solidaryzmu społecznego, wielosektorowość, samopomoc</p> <p>badanie dotyczące środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie z określeniem ich zasobów, ograniczeń, zdiagnozowanie występowania postawy Rosalind Penfold/ ofiara-sprawca w celu udzielenia jej daleko idącej pomocy</p> <p>zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie</p> <p>zastosowanie terapii, edukacji, różnych form poradnictwa członkom rodziny uwikłanych w przemoc w zakresie powrotu do funkcjonowania społecznego</p>
<p>Kampania Społeczno-Edukacyjna „Bezpieczna rodzina-Bezpieczna gmina” – 2015 rok (sierpień listopad)</p> <p>Liczba uczestników: ok. 400</p> <p>Program autorski GOPS</p>	<p>Projekt partnerski: GOPS, GKRPA, służba zdrowia, UG, Policja, Sąd</p>	<p>Zgodnie z Misją Strategii Gmina Darłowo- silna zintegrowana społecznie, skuteczna przeciwdziałająca zjawiskom negatywnie wpływającym na bezpieczeństwo socjalne jej mieszkańców</p>	<p>- podniesienie świadomości zjawiska przemocy w rodzinie</p> <p>- uzyskanie informacji o rodzajach przemocy</p> <p>-jak zgłosić przemoc – świadek</p> <p>- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielenia pomocy osobom poszkodowanym</p>

<p>„Spartakiada Seniorów-Aktywni w każdym wieku” – 2018 rok</p> <p>Wartość: 4566,21 zł</p> <p>Liczba uczestników: 107</p> <p>Program Marszałkowski SPOŁECZNIK 2018</p>	<p>Projekt partnerski: Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” w Darłowie</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie</p> <p>Gmina Darłowo, Dzienny Dom „Senior +” w Wiekowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowie Morskim, Klub Seniora w Bukowie Morskim, Sołtys i Rada Sołecka Bukowa Morskiego</p>	<p><u>Cel główny:</u> Budowanie tożsamości i spójności społeczeństwa gminy wiejskiej Darłowo poprzez integrację oraz współpracę seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> Uwrażliwienie społeczności gminy wiejskiej Darłowo na potrzebę integracji z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, wspieranie i promowanie wolontariatu, upowszechnianie aktywnych postaw obywatelskich, kultury fizycznej i aktywności ruchowej.</p>	<p>Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, osób w wieku emerytalnym, wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, promocja i organizacja wolontariatu. Wydarzeniem głównym była spartakiada seniorów i osób niepełnosprawnych</p>
<p>„Aktywni w każdym wieku” – 2019 rok</p> <p>Wartość: 7295,55zł</p> <p>Liczba uczestników: 114</p> <p>Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Darłowo na lata 2019-2020</p> <p>Zadanie publiczne z zakresu Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu w 2019r. w Gminie Darłowo</p>	<p>Projekt partnerski: Stowarzyszenie „Odnaleźć Siebie” w Darłowie</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie</p> <p>Gmina Darłowo, Dzienny Dom „Senior +” w Wiekowie, Ochotnicza Straż Pożarna Słowino, Klub Seniora w Słowinie, Sołtys i Rada Sołecka Słowina</p>	<p><u>Cel główny:</u> Budowanie tożsamości i spójności społeczeństwa gminy wiejskiej Darłowo poprzez integrację oraz współpracę seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> Uwrażliwienie społeczności gminy wiejskiej Darłowo na potrzebę integracji z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, wspieranie i promowanie wolontariatu, upowszechnianie aktywnych postaw obywatelskich, kultury fizycznej i aktywności ruchowej.</p>	<p>Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, osób w wieku emerytalnym, wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, promocja i organizacja wolontariatu. Wydarzeniem głównym była spartakiada seniorów i osób niepełnosprawnych.</p>
<p>„Disco pod żaglami” – 2019 rok</p> <p>Wartość: 8628,95zł</p> <p>Liczba uczestników: 120</p>	<p>Projekt partnerski: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p><u>Cel główny:</u> Budowanie tożsamości i spójności społeczeństwa gminy wiejskiej Darłowo poprzez integrację oraz współpracę seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku.</p>	<p>Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, osób w wieku emerytalnym, wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, wspieranie i upowszechnianie integracji międzypokoleniowej, a także alternatywnego</p>

<p>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo na 2017r.</p> <p>Program Wsparcia i Aktywności Osób Starszych w Gminie Darłowo na lata 2019-2020</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie</p> <p>Gmina Darłowo, Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p><u>Cele szczegółowe:</u> Uwrażliwienie społeczności gminy wiejskiej Darłowo na potrzebę integracji z osobami niepełnosprawnymi i starszymi, upowszechnianie aktywności ruchowej, alternatywnych form spędzania czasu wolnego</p>	<p>i aktywnego spędzania czasu wolnego seniorów. Wydarzeniem głównym była zabawa taneczna w rytmach muzyki disco, seans filmowy „pod gwiazdami”, rejs statkiem po jeziorze.</p>
<p>„GMINA WSPIERAJĄCA RODZINĘ” – 2017 rok (styczeń-wrzesień) Wartość: 46 278,00zł Liczba uczestników: Zadanie 1: 15 Zadanie 2: 614 Zadanie 3: 330 Zadanie 4: 15 Zadanie 5: 540 Zadanie 6: 510</p> <p>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo na 2017r.</p>	<p>Projekt partnerski: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie</p> <p>Gmina Darłowo, Centrum Sportów Wodnych w Dąbkach, Placówki oświatowe z terenu gminy Darłowo</p>	<p><u>Cel główny:</u> Zapewnienie mieszkańcom Gminy Darłowo warunków rozwoju osobistego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.</p>	<p><u>Zadanie 1 pn. „Co więcej głów to nie jedna”:</u> Opracowanie programu, planu współpracy instytucji na rzecz rodziny. W ramach działań wyłoniła się Grupa Ekspercka, która przyczyniła się do zwiększenia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na terenie gminy Darłowo poprzez organizację pikników i działań w obrębie świetlic nawiązujących do cech charakterystycznych poszczególnych regionów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Nastąpiło budowanie wspólnoty lokalnej przy uwzględnieniu aktualnych procesów społecznych związanych z napływem bogatej ludności z terenów wielkomiejskich poprzez włączenie tej grupy osób w działalność na rzecz społeczności.</p> <p><u>Zadanie 2 pn. „To właśnie jest moja rodzina”:</u> Zintegrowanie rodziny poprzez organizację pikników oraz festynów, w ramach których ogłoszono konkurs plastyczny /literacki dla rodzin. Dostrzeżono zmianę w obszarze pracy świetlic wiejskich. Zmianie uległ wizerunek ze „świetlicy dla dzieci” na „świetlice dla wszystkich mieszkańców”.</p>

		<p>Utworzono Klub rodzica „Mama, tata i ja” skierowany dla rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny. Przeprowadzono zajęcia kulinarne i rękodzieła. Zorganizowano podchody grup rodzinnych wraz z grillem dla uczestników spotkań. Pod okiem instruktorów pływania na basenie odbyły się zajęcia integracyjne.</p> <p>Reintegracja społeczna uczestników zajęć klubowych odbywała się także w ramach wspólnych wyjazdów do kina w Darłowie. Rodziny połączyły również wspólne zajęcia z pierwszej pomocy przeprowadzone przez ratownika medycznego i współpracujących asystentów rodziny. Przedstawiono zasady prawidłowego żywienia rodziny z uwzględnieniem dzieci.</p> <p><u>Zadanie 3 pn. Złota jesień w akcji”.</u></p> <p>Prowadzenie zajęć mających na celu aktywizację seniorów i ich integrację ze społecznością lokalną. Zaobserwowano rozwój tzw. Klubów Seniora. Zaobserwowano problem niebezpiecznego rozwarstwienia wewnętrznego z wyłonieniem elity, ale w tym złym znaczeniu. Ponadto zauważono problem dążenia do izolacji i braku samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów, które wymagają rozwiązań systemowych.</p> <p><u>Zadanie 4 pn. „Bezpieczny i zdrowy maluch”.</u></p> <p>Prowadzenie warsztatów dla rodziców spodziewających się dziecka lub posiadających dzieci do lat trzech.</p>
--	--	---

			<p>Tematyka warsztatów dotyczyła opieki, pielęgnacji i wychowania dzieci. Poruszono temat zadbania o bezpieczeństwo psychologiczne dzieci, wychowania przez zabawę oraz zasady pierwszej pomocy.</p> <p><u>Zadanie 5 pn. „Obudź się czas na zmianę”.</u></p> <p>Zadanie dotyczyło zachęcania do aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez organizację różnorodnych zajęć dla dzieci i młodzieży. Działania wpisały się w rozwiązanie problemu wynikającego z postawy wycofania się z życia społecznego dzieci i młodzieży w świat sieci. Zorganizowano zajęcia sportowo – rekreacyjne oraz zajęcia rozwojowe (kółka filmowe, teatralne, kółka Przyjaciół Książki, kółka przedmiotowe, turystyczne, warsztaty rękodzieła, zajęcia kulinarne.</p> <p><u>Zadanie 6 pn. „Tacy sami rodzice – takie same dzieci”.</u></p> <p>Podjęmowanie różnorodnych działań mających na celu wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Na szczególne wyróżnienie zasługuje propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia osób niepełnosprawnych poprzez szerzenie idei sportu i rekreacji dla tej grupy osób oraz rozwój pracy socjalnej i działań socjalnych promujących integrację ze środowiskiem lokalnym, rozwój oferty kulturalnej aktywizującej te osoby, a także rozwój grup samopomocowych.</p>
--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Darłowie

Większość osób, która brała udział w badaniu ankietowym nie korzysta z pomocy społecznej, ponieważ nie ma takiej konieczności – 80,6%. Niespełna 8% nie korzysta, bo nie wie jak. Te osoby potrzebowałyby wsparcia w zakresie pomocy finansowej, konsultacji z psychologiem, usług opiekuńczych, pomocy przy remoncie. Beneficjentami pomocy społecznej jest niecałe 12% respondentów, prawie 43% z nich zwróciło się do GOPS w celu uzyskania pomocy finansowej, a niespełna 24% ze względu na możliwość wsparcia niefinansowego. Ponad 60% osób biorących udział w ankiecie i korzystających ze wsparcia OPS bardzo dobrze i dobrze ocenia pracę Ośrodka.

Jednocześnie poziom opieki społecznej w Gminie został oceniony pozytywnie przez ponad połowę ankietowanych (32,2% ocenia ten aspekt dobrze, a 18,9% bardzo dobrze). Negatywnych wskazań było 17,7%, a prawie jedna trzecia mieszkańców, którzy wypełnili ankietę ocenia poziom opieki społecznej jako przeciętny.

2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

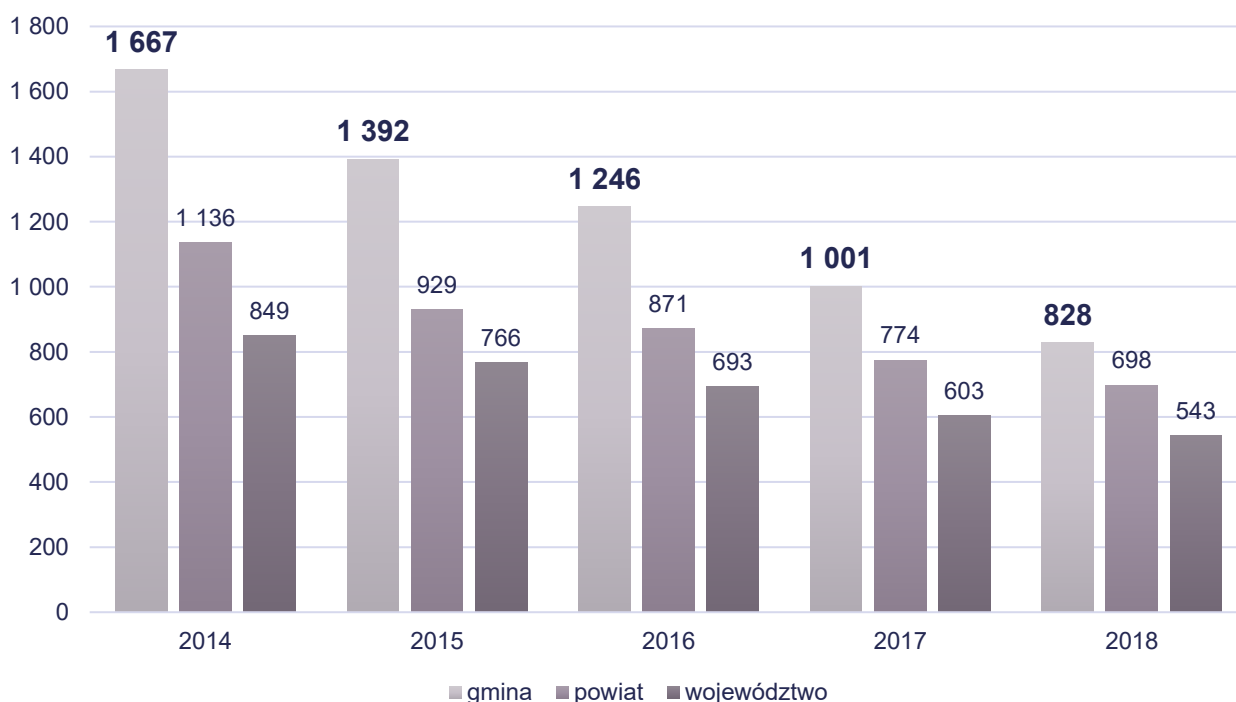
Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przysługuje przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej (ubóstwo nie może być wyłącznym powodem

udzielenia świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej) uzasadniających udzielenie pomocy społecznej:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701 zł (wysokość rewaloryzowana), zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł (wysokość rewaloryzowana), zwanej dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej "kryterium dochodowym rodziny".

Od 2014 roku spadła liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej zarówno w Gminie jak i w powiecie i w województwie. Jednak nadal wskaźnik *Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności* jest wyższy dla Gminy niż dla powiatu i województwa. W 2018 roku jego wartość wyniosła 828 dla Gminy Darłowo, 698 dla powiatu i 543 dla województwa. Na spadek liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej wpływ miała dobra koniunktura gospodarcza oraz wprowadzenie w 2016 roku dodatkowego świadczenia rodzinnego 500+, które przede wszystkim poprawiło sytuację finansową rodzin, w których było więcej niż jedno dziecko. Świadczenie to zostało rozszerzone na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę od 1 lipca 2019 roku.

Wykres 9. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności w latach 2014-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Darłowo jest ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. W analizowanym okresie nie występowały problemy dotyczące potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi oraz trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

W analizowanym okresie zauważyć należy wzrost liczby rodzin objętych pomocą z powodu:

- ubóstwa – w 2015 roku udzielono 126 świadczeń z tego tytułu, najwięcej, aż 149 rodzin z powodu ubóstwa zostało wspartych w 2017, rok później tylko 106, a w 2019 roku 135,
- niepełnosprawności – w 2015 roku wspartych zostało 126 rodzin, w 2019 roku 133,
- bezdomności – w 2019 roku 13 osób zostało wspartych z tego tytułu, najmniej, bo 5 osób borykało się z problemem bezdomności w 2016 roku, w 2015 było 8 osób bezdomnych.

Mniej świadczeń udzielano natomiast z powodu:

- bezrobocia – nastąpił istotny spadek liczny rodzin wspartych z tego tytułu z 186 (łącznie liczba osób w tych rodzinach wynosiła 545) w 2015 roku do 95 (łącznie liczba osób w tych rodzinach wynosiła 260) w 2019 roku,
- potrzeby ochrony macierzyństwa – w 2019 roku z tego tytułu wsparte zostały 43 rodziny, w tym 22 rodziny wielodzietne, a w 2015 roku 98 rodzin, w tym 52 rodziny wielodzietne.

Tabela 7. Powody przyznania pomocy w latach 2015-2019 – liczba rodzin ogółem, którym udzielono wsparcia w danym zakresie

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	126	141	149	106	135
Niepełnosprawność	126	131	137	109	133
Długotrwała lub ciężka choroba	128	155	163	138	118
Bezrobocie	186	172	125	95	95
Potrzeba ochrony macierzyństwa	98	71	63	49	43
Bezradność w sprawach opiek. - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	49	44	34	33	28
Bezdomność	8	5	10	9	13
Alkoholizm	15	22	15	11	12
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	7	2	2	4
Narkomania	0	0	0	0	2
Zdarzenie losowe	2	4	0	0	2

Przemoc w rodzinie	2	2	2	2	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	21	0	0
Sieroctwo	1	0	0	1	0
Sytuacja kryzysowa	1	0	6	0	0

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

W 2019 roku przyznano 13 osobom świadczenie z powodu bezdomności. Gmina Darłowo zawarła w grudniu 2019 r. umowę ze Stowarzyszeniem „Jesień” z siedzibą w Nowym Jasińcu 45 oraz umowę z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Słupskie na udzielanie pomocy w postaci schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Darłowo.

Według ankietowanych najczęściej występującymi problemami, które dotyczą mieszkańców Gminy są: bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ubóstwo. Najrzadziej występują niekorzystne zjawiska związane z zdarzeniami losowymi, przestępczością oraz złymi warunkami mieszkaniowymi. Ankietowani zostali poproszeni również o wskazanie grup, które według nich są zagrożone wykluczeniem społecznym. Ponad połowa respondentów wskazała rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień. Prawie 47% osób wskazało osoby starsze i samotne. Trzecią grupą wskazaną przez prawie 33% ankietowanych są rodziny i osoby o niskim statusie materialnym.

Biorąc pod uwagę analizę powodów przyznania pomocy oraz grup społecznych, którym grozi wykluczenie należy skupić się przede wszystkim na osobach borykających się z problemem ubóstwa, niepełnosprawności, uzależnień. Warto zwrócić uwagę na trudności związane z zapewnieniem opieki osobom starszym oraz na problem bezdomności.

2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Na terenie Gminy znajduje się Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Wiekowie, który rozpoczął swoją działalność w grudniu 2015 roku. Jednostką prowadzącą placówkę jest Gmina. Na remont, wyposażenie i funkcjonowanie domu Gmina Darłowo pozyskała dotację z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w kwocie 257 859,00 złotych. Całkowity koszt remontu i wyposażenia budynku wyniósł 452 376,00 złotych. Dom składa się z 12 pomieszczeń. Na seniorów czeka między innymi sala komputerowa, biblioteka, sala telewizyjna, sala ćwiczeń i rehabilitacji. Osoby przebywające w Dziennym Domu mają zapewnioną opiekę medyczną, rehabilitanta i psychologa.

Tabela 8. Informacje o dziennym domu pomocy - stan na 31.12.2019 roku

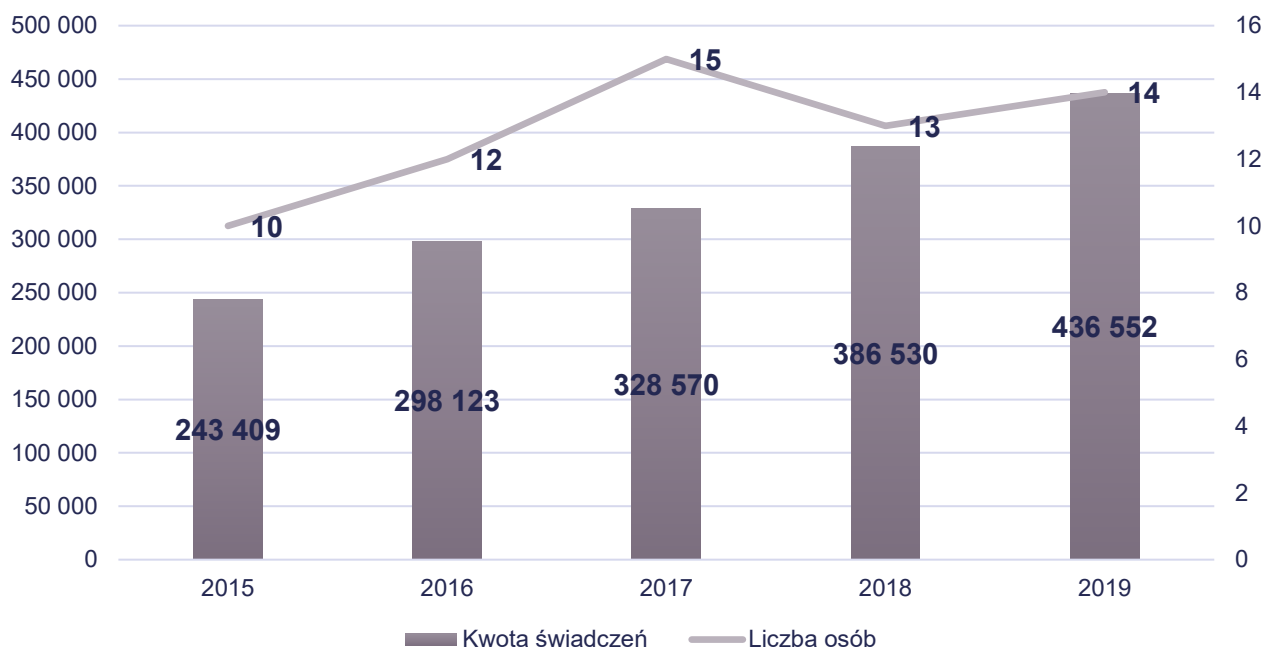
Liczba miejsc w placówce ogółem	24
Liczba osób korzystających	25
Liczba osób oczekujących wg 31.12.2019 roku	1
Liczba osób zatrudnionych w placówce	8
Roczny koszt utrzymania placówki	454 885,00

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej gminy Darłowo za 2019 rok

We wrześniu 2019 roku nastąpiło otwarcie Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży w Drozdowie. Wsparciem świetlicy w formie opiekuńczej objętych zastało do 15 dzieci i młodzieży do 18 lat z terenu Gminy Darłowo. Placówka finansowana jest z w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi. W 2019 roku na jej działalność przeznaczono kwotę 67 422,17 zł.

Na terenie Gminy Darłowo nie funkcjonuje dom pomocy społecznej, w związku z czym osoby z zaburzeniami psychicznymi i somatycznymi wymagające całodobowej opieki umieszczane zostają w domach pomocy społecznej w miejscowościach poza Gminą Darłowo takich jak: Machowino, Machowinko, Mielno, Żydowo, Cetuń i Parsowo. Najczęściej osoby takie kierowane są dobrowolnie decyzją Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie. W 2019 roku w domach pomocy społecznej przebywało 14 osób. W 2017 roku Gmina Darłowo skierowała 1 wniosek do Sadu Rejonowego w Koszalinie o wydanie postanowienia skierowania do domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi bez zgody. Ma to miejsce wyłącznie wówczas, gdy osoba chora swym zachowaniem stwarza zagrożenie dla otoczenia, a pozostawienie jej w środowisku zamieszkania mogłoby wywołać negatywne skutki społeczne. W Gminie Darłowo znaczna część osób umieszczonych w domach pomocy społecznej to osoby samotne, z niskimi dochodami. W takich przypadkach obowiązek ponoszenia różnicy pomiędzy ich odpłatnością a kosztem utrzymania mieszkańca w danym domu spoczywa wyłącznie na gminie. Aktualne koszty utrzymania osób w placówkach poza naszą gminą kształtują się od 4 481 zł do 4587 zł. Stale rosnąca liczba osób wymagających długotrwałej opieki, brak możliwości zabezpieczenia pomocy przez rodzinę oraz wysokie koszty ponoszone przez gminę utrzymania osób chorych w domach pomocy społecznej implikują konieczność tworzenia alternatywnych form zabezpieczenia socjalnego w miejscu zamieszkania.

Wykres 10. Liczba osób umieszczonych w całodobowych domach opieki społecznej oraz kwota świadczeń z tego tytułu w latach 2015-2019

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Na terenie Gminy nie ma zlokalizowanych innych instytucji, które świadczą usługi z zakresu pomocy społecznej. Gmina nie posiada mieszkania chronionego. W powiecie sławieńskim zlokalizowany jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Sławnie. Najbliższe Centrum Integracji Społecznej mieści się w Postominie (20 km od Gminy). GOPS współpracuje z Centrum Integracji Społecznej w Rzyszczewie – Gmina Sławno (23 km od Gminy). W Sławnie działa również Klub Integracji Społecznej oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Problemem Gminy jest niewystarczający dostęp do placówek zapewniających wsparcie osobom, które potrzebują pomocy w codziennych czynnościach. W szczególności brakuje instytucji, która wspierałaby funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz ośrodka zapewniającego całodobową opiekę dla osób niesamodzielnych.

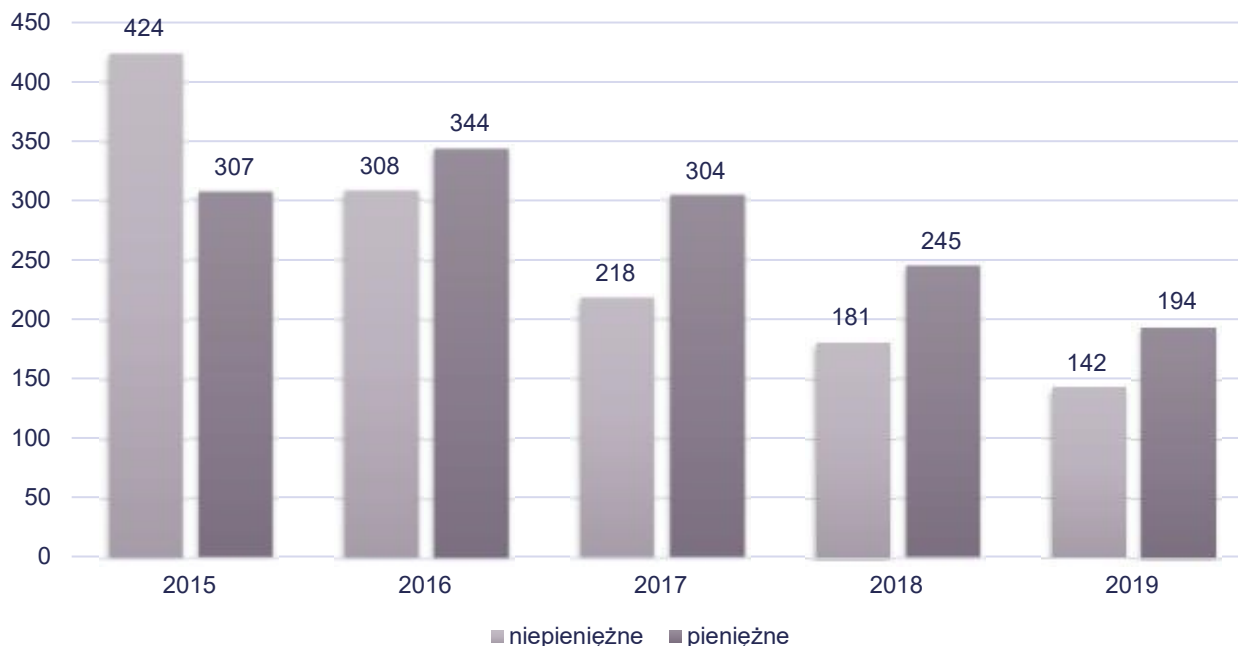
2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2019 roku zostało udzielonych 17 719 świadczeń niepieniężnych oraz 1 463 świadczenia pieniężne. Od 2015 roku nastąpiły znaczące zmiany w liczbie osób korzystających ze świadczeń zarówno niepieniężnych jak i pieniężnych, co obrazuje wykres poniżej. W 2015 roku więcej osób pobierało świadczenia niepieniężne, od 2016 roku nastąpiła zmiana i w kolejnych latach

różnica pomiędzy tymi dwoma rodzajami świadczeń była większa. Różnica pomiędzy świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi wynika ze zmian w udzielaniu świadczeń w postaci posiłków. W 2015 roku świadczeniem niepieniężnym w formie posiłku była objęta większość dzieci w szkołach.

Wykres 11. Liczba osób korzystających z świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

Tabela nr 9 pokazuje liczbę osób, którym udzielono poszczególne świadczenia w ramach zadań własnych gminy w latach 2015-2019. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie nie realizował zadań zleconych gminom. W 2019 roku najwięcej osób – 144 skorzystało z innych zasiłków celowych i w naturze. Zasiłek celowy specjalny może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, który nie podlega zwrotowi. Jednak wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Ogólnie nastąpił spadek ilości udzielanych świadczeń, w szczególności dotyczy to:

- zasiłków okresowych,
- posiłków,
- innych zasiłków celowych i w naturze.

Wzrost liczby udzielonych świadczeń dotyczy usług opiekuńczych – w 2015 roku korzystało z nich 11 osób, w tym 1 osoba z usług specjalistycznych, a w 2019 roku 18 osób, w tym aż 6 osób wsparto z usługami specjalistycznymi. W Gminie dodatkowo są zatrudnione osoby na umowę zlecenie, które świadczą usługi opiekuńcze w ramach tak zwanych usług sąsiedzkich. Pomoc udzielana jest osobom

samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych trudności mają kłopoty z codziennymi czynnościami. W 2019 roku w ramach umowy zatrudniono 7 osób, dla porównania w roku 2015 9 osób. W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych metodą Bobath wspierane są dzieci – w 2019 roku wspartych zostało 4 dzieci.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono świadczenia przez GOPS w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	2018	2019
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	52	59	61	52	48
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	180	171	161	121	87
SCHRONIENIE	4	4	5	7	6
POSIŁEK	414	267	193	160	123
w tym dla dzieci	400	253	178	149	114
UBRANIE	1	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	11	15	17	20	18
w tym specjalistyczne	1	3	3	4	6
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	1	4	3	0	1
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	0	1	0	0	1
SPRAWIENIE POGRZEBU	0	0	1	1	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	214	408	250	206	144

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach

Zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne wypłacane są przez Urząd Gminy Darłowo. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

W analizowanym okresie liczba zasiłków pielęgnacyjnych utrzymywała się na zbliżonym poziomie, w 2019 roku wypłacono zasiłek dla 51 osób. Nastąpił wzrost dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia rehabilitacji – w 2015 roku objętym nim było 27 osób, a w 2019 roku 47 osób.

Tabela 10. Liczba osób i kwota zasiłków w latach 2015-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE		2015	2016	2017	2018	2019
Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba	52	45	52	47	51
	Kwota	344 250	353 124	363 528	382 099	472 359
Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba	32	26	28	21	11
	Kwota	97 431	131 990	118 758	102 800	90 200
Zasiłek dla opiekuna	Liczba	1	0	0	0	0
	Kwota	100 516	82 507	66 976	34 280	25 730
Świadczenie pielęgnacyjne	Liczba	12	4	12	10	4
	Kwota	380 200	474 500	520 146	536 572	701 556
Dodatek do zas. Rodzinnego z tytułu kształcenia rehabilitacji	Liczba	27	26	35	26	47
	Kwota	25 500	33 070	39 260	41 360	38 130

Źródło: Sprawozdanie UG Darłowo

2.2.5 UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień corocznie Gmina przeznaczą w budżecie daną kwotę, której większość pochodzi z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Gmina w każdym roku przeznaczą więcej środków na realizację Programu niż kwota wynikająca z wpływów z opłaty.

Tabela 11. Wydatki przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w latach 2017-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019
Wpływy z opłaty	277 772,43	275 430,73	299 336,22
Całkowite wydatki na realizację GPPiRPA	317 700,29	382 678,94	303 228,88

Źródło: Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo za lata 2017-2019

Corocznie kilkadziesiąt osób z terenu Gminy zgłaszanych jest na badanie do biegłych sądowych oraz do leczenia odwykowego. Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest również przeprowadzanie rozmów motywacyjno-wspierających oraz rozpoznawanie osób w zakresie uzależnienia.

Tabela 12. Liczba osób objętych wsparciem w ramach GPPIRPU w latach 2017-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019
liczba wydanych skierowań na badanie do biegłych sądowych	19	29	33
liczba osób zgłoszonych do leczenia odwykowego	19	31	32
liczba rozmów motywacyjno – wspierających	96	98	82
liczba rozpoznanych osób w zakresie uzależnienia	13	20	23
liczba osób, które przeszły dobrowolne leczenie odwykowe w placówkach stacjonarnych	-	2	3
liczba osób, które skorzystały z iniekcji zastrzyku przeciwalkoholowego	-	3	3

Źródło: Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Darłowo za lata 2017-2019

Problem nadużywania alkoholu bardzo często powiązany jest z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny, który działa na terenie Gminy od 2011 roku, spotyka się raz na kwartał w celu diagnozowania problemu przemocy na terenie gminy Darłowo, podejmowania wspólnych działań przedstawicieli instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy, inicjowania nowych rozwiązań i rozeznawanie potrzeb do aktualnych potrzeb w rodzinach, rozpowszechniania informacji o możliwościach udzielenia pomocy, propagowania dostępnych materiałów profilaktycznych, udziału w szkoleniach. Zespół liczy 19 osób. W 2019 roku do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 20 Niebieskich Kart. Łącznie w 2019 roku procedurą Niebieskiej Karty było objętych 25 rodzin, a w ramach procedury Niebieska Karta odbyło się 140 spotkań grup roboczych. W ostatnich trzech latach corocznie 25 rodzin (w 2017 roku 24) było objętych procedurą Niebieskiej Karty. Na stały poziom liczby procedur Niebieskich Kart wpływ ma większa świadomość społeczna, ofiary przemocy nie wstydzą się prosić o pomoc.

Tabela 13. Procedury Niebieskiej Karty w Gminie w latach 2017-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019
Niebieskie Karty łącznie w danym roku	24	25	25
Procedury NK wszczęte w danym roku	15	15	20

Liczba spotkań roboczych w ramach procedury NK	średnio raz w miesiącu w każdym przypadku NK	113	140
--	--	-----	-----

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Darłowo na lata 2016 – 2020 za lata 2017-2020

Pomimo prowadzonych cały czas działań profilaktycznych w Gminie Darłowo nadal występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz przemocą. W analizowanym okresie corocznie było ponad 20 prowadzonych procedur Niebieskiej Karty. Jednocześnie w powiecie nastąpił wzrost przestępczości, w szczególności przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.

2.2.6. WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

W Gminie Darłowo od 2012 roku umieszczono 9 dzieci w pieczy zastępczej, a pozostałe 8 w pieczy instytucjonalnej. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2019 roku u 10 rodzin, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”. W 2018 roku Gmina ponosiła odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 79 879,00 zł, w 2019 roku wydatek ten wyniósł już 94 138,00 zł. Dla porównania w 2015 roku odpłatność ta wynosiła 37 101 zł. Jednocześnie w Gminie zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny, którzy mają swoją pracą dodatkowo wspierać rodziny. Od stycznia 2019 do grudnia 2019 roku wsparciem asystenta objętych zostało 20 rodzin, w których występowały problemy z wypełnieniem ról w rodzinie oraz niewydolność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i rozwiązywaniu problemów opiekuńczo- wychowawczych.

Świadczenia rodzinne i wychowawcze wypłacane są przez Urząd Gminy Darłowo, a w 2018 roku wydatkowano na nie następujące kwoty:

- Świadczenia rodzinne: wypłata świadczeń rodzinnych wydano łącznie kwotę 2 889 855,47, w tym:
  - 2 457 244,91 zł, wypłacając świadczenia rodzinne dla 441 rodzin,
  - wypłata świadczeń funduszu alimentacyjnego dla 40 osób, wydatkowano kwotę 212 895,00 zł,
  - wydatki bieżące związane z realizacją świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych wyniosły: 83 434,56 zł,
  - składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń opiekuńczych wyniosły: 136 281,00 zł i opłacono składkę za 53 osoby uprawnione.
- Program Rodzina 500+ – wsparto 832 osoby, łączna kwota świadczenia to: 4.740.930,80 zł,
- Program Dobry Start – ze świadczenia skorzystało 940 uczniów, na łączną kwotę 282 000,00 zł.

Wsparcie rodzin zapewnione jest dodatkowo przez rządowy program dla rodzin wielodzietnych „Karta dużej rodziny”, która została przyjęta w 2015 roku. W 2019 roku wydano 241 kart.

Według mieszkańców głównymi problemami, z którymi borykają się dzieci i młodzież z gminy są bezproduktywne spędzanie czasu wolnego, alkohol i papierosy oraz zaniedbania wychowawcze.

Wykres 12. Negatywne zjawiska, których doświadczają najczęściej dzieci i młodzież

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy wyników ankiet

W 2019 roku na terenie Gminy zostały dodatkowo przeprowadzone badania, których celem było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminę Darłowo w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej, seniorów, osób niepełnosprawnych lub ich opiekunów oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Badany obszar dotyczył w szczególności problemu związanego z nadużywaniem alkoholu, nikotyny i narkotyków, a także przemocy, cyberprzemocy i uzależnień behawioralnych (np. od Internetu, zakupów). Wnioski z badania wskazują, że na terenie Gminy jest niski wskaźnik występowania problemów społecznych.

Zaleca się dalsze kontynuowanie działań zapobiegających niekorzystnym zjawiskom, a w szczególności:

- prowadzenie długofalowych i wielostronnych działań profilaktycznych,
- organizowanie rozmów ze specjalistami oraz kampanii profilaktycznych,
- uwrażliwienie społeczeństwa oraz zwiększanie jego świadomości na temat wszystkich problemów społecznych.

2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOPRAWNOŚCIAMI

Na terenie Gminy Darłowo działa 16 Klubów Seniora. Przynależność do klubu jest oparta na zasadzie dobrowolności, dla osób powyżej 55 lat, które złożyły pisemną deklarację uczestnictwa. Koordynacją działalności Klubów Seniora zajmuje się referent ds. społecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie. W ramach wydatków GOPS w 2019 roku opłacono zatrudnienie osób do prowadzenia zajęć muzycznych w Dobiesławiu, Domasławicach, Porzeczu, Cisowie, Bukowie Morskim, Jeżycach, Wiekowicach, Starym Jarosławiu. W dniu 16 sierpnia 2018 roku odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Seniorów Gminy Darłowo. Wójt Gminy Radosław Głazewski w skład Rady powołał przedstawicieli seniorów.

Dodatkowo dla osób starszych działają Punkty Pracy Socjalnej w miejscowościach: Domasławice, Dobiesław oraz Kowalewice. W punktach tych w ramach pracy środowiskowej prowadzone są zajęcia, które mają na celu aktywizację seniorów.

Zgodnie z podjętą Uchwałą Rady Gminy Darłowo Nr X.108.2019 z dnia 25 czerwca 2019 roku GOPS w Darłowie prowadzi program „Karta Seniora Gminy Darłowo”, który jest skierowany do osób, które ukończyły 60 rok życia i zamieszkują na terenie gminy Darłowo. Celem programu jest podniesienie poziomu aktywności oraz zwiększenie dostępności do kultury, uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych. W okresie od czerwca do grudnia 2019 roku wydano 159 kart dla mieszkańców Gminy Darłowo, a dla 146 osób Zachodniopomorską Kartę Seniora.

Osoby z niepełnosprawnościami dowożone są na warsztaty terapii zajęciowej oraz do Środowiskowego Domu Samopomocy do miejscowości Sławno. Na ten cel GOPS przeznaczył blisko 85 000,00 w 2019 roku. W 2018 roku osoby z niepełnosprawnościami dowożone były tylko na warsztaty – koszt usługi wyniósł 74 905,02 zł. Na terenie Gminy nie działają żadne placówki zapewniające wsparcie osobom z niepełnosprawnościami.

Zarówno dla osób starszych, jak i osób z niepełnosprawnościami realizowane jest wiele projektów mających na celu aktywizację obu grup, integrację z pozostałymi mieszkańcami. Zrealizowano, m. in. w 2019 roku 2 projekty socjalne: „Aktywni w każdym wieku” (dla 120 osób) oraz „Disco pod żaglami” (dla 140 osób). W 2018 roku przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w ramach Programu Marszałkowskiego SPOŁECZNIK 2018 zrealizowano projekt socjalny pn. „Spartakiada Seniorów-Aktywni w każdym wieku” dla 120 uczestników.

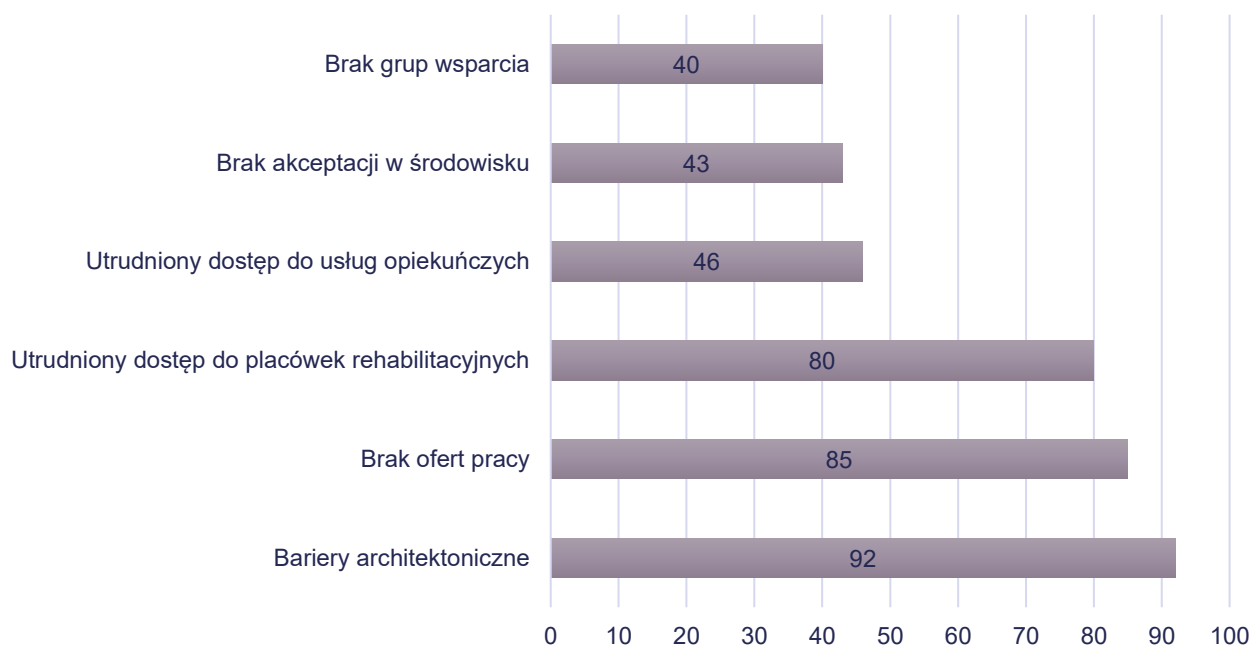
Według mieszkańców Gminy, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym osoby starsze doświadczają najczęściej problemów związanych ze stanem zdrowia, samotnością oraz niewystarczającym zakresem usług opiekuńczych. Jako inny problem, który dotyka osób w podeszłym wieku wskazali także niskie dochody.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy wyników ankiet

Osoby niepełnosprawne według respondentów napotykają trudności na terenie Gminy związane z barierami architektonicznymi oraz utrudnionym dostępem do placówek rehabilitacyjnych. Brak jest jednocześnie odpowiednich ofert pracy.

Wykres 13. Problemy osób z niepełnosprawnościami

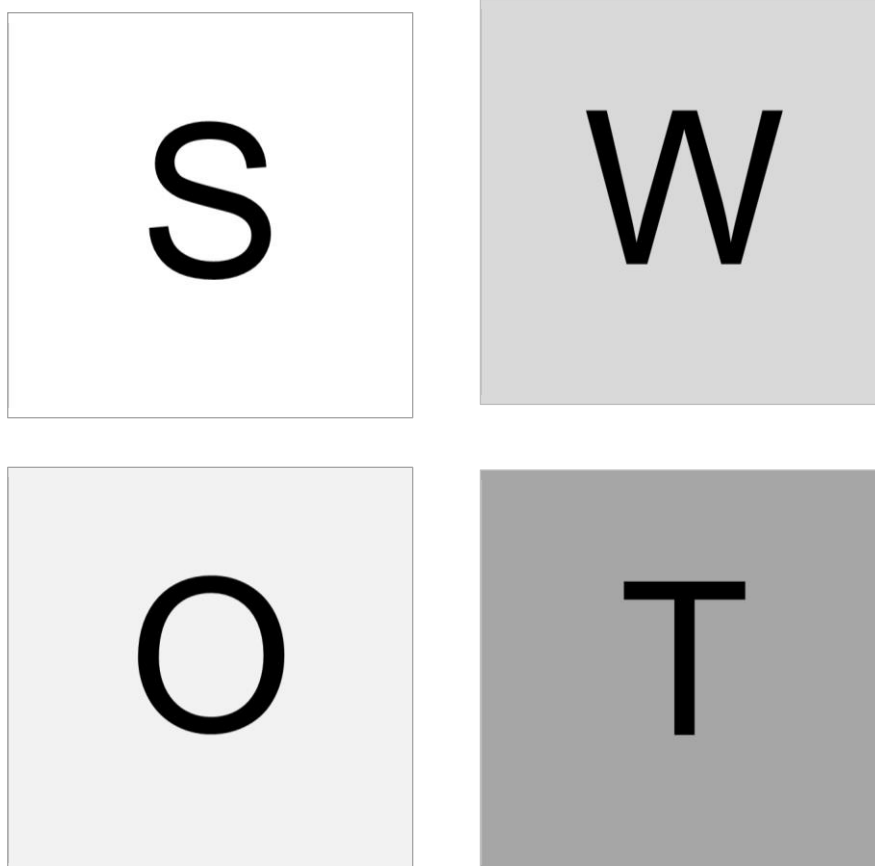
Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy wyników ankiet

Dla osób z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym Gmina realizuje wiele inicjatyw, także przy współdziałaniu podmiotów zewnętrznych. Również z uwagi na brak danych z Powiatowego

Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie o liczbie osób, którym wydawane jest orzeczenie o niepełnosprawności oraz orzeczenia o jej stopniu należy podjąć działania, które pozwolą dobrze zdiagnozować sytuację tych osób w Gminie. Dobre rozpoznanie skali problemu i potrzeb poszczególnych osób pozwoli lepiej zaplanować działania. Problemem Gminy jest niewystarczający dostęp do placówek zapewniających wsparcie osobom, które potrzebują pomocy w codziennych czynnościach. W szczególności brakuje instytucji, która wsparłaby funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz ośrodka zapewniającego całodobową opiekę dla osób niesamodzielnych.

2.3 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest skuteczną i racjonalną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron obszaru związanego z pomocą społeczną Gminy Darłowo oraz szans i zagrożeń, jakie są z nim związane. W rezultacie SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu pomocy społecznej gminy. Jednocześnie analiza stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania właściwych kierunków rozwoju. Dodatkowo przedmiotowa analiza ujawnia obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu pomocy społecznej w Gminie.

S - mocne strony	W - słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ○ nadmorskie położenie Gminy, skutkuje dużą liczbą turystów, w szczególności w sezonie letnim. Dzięki dużej liczbie wypoczywających odnotowywane są wysokie wpływy do budżetu z tytułu opłaty alkoholowej, z której finansowana jest realizacja GPPA ○ rozwinięta polityka senioralna Gminy: działalność 15-stu Klubów Seniora, Dziennego Domu Pobytu Senior-Wigor w Wiekowie, Karta Seniora, Rada Seniorów, zdrowotne programy profilaktyczne dla osób starszych ○ projekt utworzenia żłobka gminnego od 2021 roku (ustalony harmonogram działania oraz pozyskane dofinansowanie zewnętrzne inwestycji) ○ organizacja wielu wydarzeń integrujących mieszkańców, w szczególności dedykowanych osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami ○ zapewnienie opieki dla dzieci i młodzieży w formie Placówki Wsparcia Dziennego ○ spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej ○ realizacja zadań publicznych przez Gminę oraz GOPS przy współpracy ze Stowarzyszeniami ○ aktywnie funkcjonujące świetlice wiejskie oraz dobre zaplecze i wyposażenie tych świetlic ○ wykwalifikowana i zaangażowana kadra GOPS, która również ma doświadczenie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ zmniejszenie wpływów do budżetu Gminy z tytułu podatków z uwagi na spadek liczby mieszkańców oraz niski wskaźnik przedsiębiorczości, ○ niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych oraz brak mieszkań socjalnych i mieszkania chronionego ○ utrudniony dostęp do podstawowej oraz specjalistycznej opieki medycznej z uwagi na brak placówek na terenie gminy oraz utrudniony dojazd do Miasta Darłowa i innych ośrodków miejskich ○ Urząd Gminy oraz Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany poza terenem Gminy – ze względu na brak transportu publicznego utrudniony dojazd do obu Instytucji ○ niewystarczające wsparcie dla osób niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami – brak na terenie Gminy placówek, które mogą zapewnić im wsparcie oraz całodobową opiekę ○ wzrost zapotrzebowania na specjalistyczne usługi opiekuńcze z uwagi na wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy ○ wzrost kosztów związanych z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej ○ znaczący wzrost kosztów utrzymania osób umieszczonych w całodobowych domach opieki społecznej poza terenem gminy ○ niewystarczające wsparcie psychologa dla dzieci oraz brak wsparcia psychiatrii dziecięcego na terenie Gminy

w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty	
O - szanse	T - zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ○ realizacja polityki prorodzinnej państwa ○ rozwój polityki senioralnej ○ promowanie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu ○ nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 i możliwość pozyskania środków na włączenie społeczne ○ rozwój budownictwa mieszkaniowego w ramach programów rządowych ○ rozwój podmiotów ekonomii społecznej, w tym rosnąca rola inicjatyw organizacji pozarządowych, ○ korzystne zmiany społeczne takie jak wzrost kreatywności, wykształcenia, wykorzystania technologii cyfrowych, postaw przedsiębiorczych, mobilności, obywatelskości ○ współdziałanie wielu podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej w celu rozszerzenia ofert, form i środków pomocy, co stwarza możliwość lepszego docierania do różnych grup i środowisk oraz finansowania działalności z różnych źródeł ○ przyjęcie nowych dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym wyznaczających kierunki rozwoju państwa, w szczególności sfery społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ○ postępujący proces starzenia się społeczeństwa - wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności oraz niskie świadczenia emerytalno-rentowe, których wysokość nie pozwala zabezpieczyć podstawowych potrzeb osób starszych, szczególnie samotnych ○ wzrost skali zjawiska przemocy i alkoholizmu ○ zmniejszone nakłady na opiekę zdrowotną i zapaść służby zdrowia ○ ograniczona podaż środków finansowych na edukację, w tym na programy związane z przeciwdziałaniem wykluczeniom w szkołach ○ postępujący odpływ ludności do większych ośrodków miejskich oraz wynikający z tego wzrost kosztów utrzymania infrastruktury społecznej ○ spowolnienie gospodarcze skutkujące wzrostem poziomu bezrobocia ○ pandemia wirusa COVID-19: nieznana skala następstw gospodarczych i społecznych ○ pojawianie się nieznanych dotychczas problemów społecznych – np. cyberprzemoc ○ częste zmiany przepisów prawa wpływające na stanowienie norm prawa lokalnego, utrudniające długofalowe planowanie przedsięwzięć

2.4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Charakterystyczny dla całego kraju spadek populacji nie znajduje odzwierciedlenia w Prognozie opracowanej przez GUS na poziomie Gminy Darłowo. Według Prognozy liczba mieszkańców Gminy ma wzrosnąć, jednak ostatnie dane GUS dotyczące liczby mieszkańców Gminy pokazują, że sytuacja

może ulec zmianie. Dodatkowo zaznaczyć należy, że wzrośnie w szczególności liczba osób w wieku powyżej 65 roku życia.

Tabela poniżej przedstawia jak według Prognozy ludności do 2030 roku poszczególne kategorie wiekowe będą ulegać zmianie. Ogólna liczba ludności w Gminie Darłowo wzrośnie o 2%, zmiany w poszczególnych grupach wiekowych będą wyglądać w następujący sposób:

- wiek 0-14 – spadek o 1%, czyli o 10 osób,
- wiek 15-59 – spadek o 3%, czyli o 170 osób,
- wiek 60+ - wzrost o 18%, czyli o 330 osób,
- wiek 15-64 – spadek o 5%, czyli o 263 osób,
- wiek 65+ - wzrost o 34%, czyli o 423 osób,
- wiek 80+ - wzrost 26%, czyli o 64 osób.

Tabela 14. Prognoza ludności dla Gminy Darłowo

WYSZCZEGÓLNIENIE	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
OGÓŁEM	8 132	8 152	8 172	8 192	8 212	8 230	8 248	8 263	8 276	8 282
0-14	1 296	1 294	1 285	1 288	1 280	1 275	1 276	1 270	1 265	1 286
15-59	5 011	4 990	4 963	4 948	4 942	4 932	4 927	4 907	4 899	4 841
60+	1 825	1 868	1 924	1 956	1 990	2 023	2 045	2 086	2 112	2 155
15-64	5 593	5 571	5 552	5 505	5 479	5 440	5 415	5 382	5 373	5 330
65+	1 243	1 287	1 335	1 399	1 453	1 515	1 557	1 611	1 638	1 666
80+	248	243	233	224	214	225	247	266	283	312

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 opracowana przez GUS

Systematycznie zbierane informacje i dane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pozwalają na zaobserwowanie zmian ilościowych oraz pewnych tendencji w strukturze wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Analizując tabele i wykresy zamieszczone w rozdziale Analiza problemów społecznych można przyjąć, że – niezależnie od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych utrzymuje się stała grupa beneficjentów systemu wsparcia, wymagająca stałej interwencji socjalnej. Rozwój gospodarczy podnoszenie się jakości życia w Gminie, nie zawsze są zbieżne z tempem włączenia osób wykluczonych w życie społeczne.

Podsumowując informacje zawarte części diagnostycznej i prognostycznej Strategii możemy przyjąć w perspektywie czasowej przyjmowanej Strategii, że:

- wzrośnie udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy,
- poziom ubóstwa i innych dysfunkcji zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodzin będzie się utrzymywał na stałym poziomie,

- dużą grupę osób wymagających wsparcia będą stanowiły osoby z niepełnosprawnościami,
- znaczącym problemem będzie zjawisko związane z przemocą w tym z przemocą w rodzinie,
- poza uzależnieniem od alkoholu i narkotyków pojawiać się będą nowe formy uzależnień,
- w kontekście rozwoju rynku pracy kluczowym będzie kwestia wydłużenia aktywności zawodowej.

STRATEGIA

MISJA GMINY DARŁOWO

MISJA WEWNĘTRZNA

MISJĄ GMINY DARŁOWO JEST SUKCESYWNE I ZRÓWNOWAŻONE ROZWIJANIE NIEKOMERCYJNYCH FUNKCJI ROLNICZYCH ORAZ INFRASTRUKTURY SPRZYJAJĄCEJ ROZWOJOWI MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM TWORZENIA W OPARCIU O WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE ATRAKCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ CHARAKTERYZUJĄCEJ SIĘ NAJWYŻSZĄ JAKOŚCIĄ OFEROWANYCH USŁUG, A TYM SAMYM OFEROWANIE MIESZKAŃCOM WARUNKÓW DO TWORZENIA I FUNKCJONOWANIA ŹRÓDEŁ ICH UTRZYMANIA.

MISJA ZEWNĘTRZNA

DARŁOWO, SIŁA MORZA I SPOKÓJ LASU DLA CIEBIE.

Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Darłowo

GMINA DARŁOWO ZAPEWNIĄ WSZYSTKIM MIESZKAŃCOM ODPOWIEDNIE WARUNKI DO ROZWOJU OSOBISTEGO I ŻYCIA ORAZ SKUTECZNIE PRZECIWDZIAŁA MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU.

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Urzeczywistnienie celu głównego odbędzie się poprzez realizację celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań.

Analizując część diagnostyczną Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo wyodrębniono 2 najważniejsze cele strategiczne, które zostały opracowane w odpowiedzi na główne problemy Gminy zdiagnozowane w rozdziale nr 2.

Cele strategiczne są jednocześnie zgodne z celem głównym. Celami strategicznymi są:

1. **Tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną**
2. **Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji, w szczególności osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami**

Do każdego celu strategicznego przyporządkowane zostały cele operacyjne, a do nich kierunki działań, które będą realizowane przez GOPS w Darłowie, komórki organizacyjne Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty, spraw społecznych i świetlic, współpracy z organizacjami pozarządowymi, promocji gminy, mienia komunalnego, zasiłków rodzinnych i świadczeń socjalnych, świadczeń opiekuńczych, wychowawczych i ochrony zdrowia, świadczenia pomocy państwa w wychowaniu dzieci, jednostki organizacyjne samorządu gminnego w tym: szkoły, placówki oświatowe, Dzienny Dom „Senior +” w Wiekowie, Gminną Bibliotekę Publiczną w Domasławicach, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Powyższe cele i kierunki działań realizowane będą w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Sławnie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie, Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną w Darłowie, Komisariatem Policji w Darłowie, organizacjami pozarządowymi, Kościołami, związkami wyznaniowymi, wolontariuszami, zespołem kuratorskiej opieki sądowej oraz jednostkami ochrony zdrowia.

CEL STRATEGICZNY I: TWORZENIE SKUTECZNEGO SYSTEMU WSPARCIA I OPIEKI NAD RODZINĄ

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI EWALUACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
<p>1.1. Skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie zdrowego modelu życia i pozytywnych wzorców rodziny Wspieranie działań profilaktycznych i wczesnej interwencji w rodzinie Wprowadzenie kursów dla rodzin na terenie Gminy przy współpracy z Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa dla rodzin w kryzysie (np. chronionego, treningowego oraz budowy mieszkań komunalnych i socjalnych) Utrzymanie usług wspierających rodzinę w opiece nad dzieckiem do lat 3 w formie publicznego żłobka 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących dobry model rodziny Liczba rodzin objęta wsparciem Liczba zorganizowanych kursów dla rodzin Liczba podjętych działań wspierających rozwój mieszkalnictwa Liczba utworzonych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 	<p>Aktywizacja zawodowa osób z małymi dziećmi, możliwość powrotu na rynek pracy. Przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki rozwojowi mieszkalnictwa. Wyście rodzin z kryzysu. Wzmocnienie wizerunku rodziny.</p>
<p>1.2. Wspieranie rodzin z problemami długotrwałego bezrobocia poprzez prowadzenie działań aktywizujących osoby bezrobotne</p>	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty z zakresu doradztwa zawodowego Realizacja kursów dla osób bezrobotnych Warsztaty motywacji i komunikacji, trening rozwoju osobistego Zatrudnienie w ramach robót publicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób uczestnicząca w warsztatach z zakresu doradztwa zawodowego Liczba wspartych osób bezrobotnych Liczba zorganizowanych kursów Liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych 	<p>Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.</p>

	<p>interwencyjnych, prac społecznie – użytecznych, staży, praktyk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny • Współpraca i uzupełnianie działań Powiatowego Urzędu Pracy i jednostek pomocy społecznej w zakresie zmiany mentalności oraz wyrobienia nawyku pracy wśród osób bezrobotnych • Motywowanie osób bezrobotnych do zdobywania lub zmiany zawodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba kontraktów socjalnych zawartych z osobami bezrobotnymi • Liczba osób uczestniczących w zajęciach KIS/CIS • Liczba działań podjętych z PUP 	
<p>1.3. Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie szerszego wsparcia psychologa dla dzieci w szkołach • Wspieranie programów i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu (np. Uzależnienia, zachowania przestępcze) wśród dzieci i młodzieży • Stworzenie wykazu specjalistów z zakresu pomocy dzieciom i młodzieży • Monitorowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym oraz podejmowanie działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci korzystających z wsparcia psychologa w szkole • Liczba wspartych programów i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu • Liczba dzieci, które skorzystały z poradnictwa psychologiczno-psychiatrycznego • Liczba interwencji podjętych w szkołach w celu eliminowania niepożądanych zachowań wśród uczniów • Liczba działań skierowanych do dzieci i młodzieży dot. alternatywnego spędzania czasu wolnego • Liczba osób korzystających z zajęć oferowanych przez 	<p>Zmniejszenie liczby dzieci objętych wsparciem psychologicznym. Zmiana stereotypowego myślenia o dzieciach pochodzących z rodzin ubogich lub potrzebujących wsparcia.</p>

	<p>interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie tego rodzaju niepożądanych zachowań wśród uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież • Dalsze wsparcie funkcjonowania Placówki Wsparcia Dziennego w Drozdowie 	<p>Placówkę Wsparcia Dziennego w Drozdowie</p>	
<p>1.4. Prowadzenie zintegrowanej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie występowania tego zjawiska wśród mieszkańców Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy • Wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie porad prawnych i zapewnianie wsparcia psychologa • Prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczących przeciwdziałania przemocy fizycznej i psychicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych poradnictwem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Liczba interwencji podjętych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Liczba osób doświadczających przemocy objęta wsparciem • Liczba podjętych działań profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy • Liczba zrealizowanych programów i kampanii zwracających uwagę na problem przemocy, brak reakcji społeczeństwa oraz brak zaufania do policji 	<p>Zmniejszenie przypadków występowania przemocy w rodzinie. Większa świadomość mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, możliwości otrzymania odpowiedniego wsparcia ofiarom przemocy. Poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego społeczeństwa.</p>

	Realizacja programów i kampanii zwracających uwagę na problem przemocy, brak reakcji społeczeństwa oraz brak zaufania do policji		
--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY II: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU POMOCY I INTEGRACJI, W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI EWALUACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
<p style="text-align: center;">2.1. Dalszy rozwój oferty świadczeń pomocy społecznej dla seniorów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie wśród społeczności lokalnej i samych osób starszych aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej • Wspieranie klubów seniora, organizacji działających na rzecz seniorów • Rozwój wolontariatu seniorów i dla seniorów, w tym pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze w codziennym życiu • Promowanie i wspieranie solidarności międzypokoleniowej • Podejmowanie współpracy z organizacjami 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych inicjatyw promujących aktywne postawy oraz samopomoc • Liczba wspartych organizacji działających na rzecz seniorów • Liczba osób zaangażowanych w wolontariat • Liczba podjętych działań na rzecz dostosowywania infrastruktury do potrzeb osób starszych 	Aktywizacja osób starszych. Zniknięcie zjawiska marginalizacji osób starszych. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród seniorów. Zwiększenie odpowiedzialności społeczeństwa w zakresie pomocy i wsparcia osób starszych.

	<p>pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordynacja działań na rzecz dostosowywania infrastruktury do potrzeb osób starszych (np. Projektowanie uniwersalne) • Kontynuacja działalności Dziennego Domu Senior + w Wiekowie 		
<p>2.2. Tworzenie warunków do włączenia i aktywnego uczestnictwa osób wykluczonych, w szczególności osób z niepełnosprawnościami w życie Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie wiedzy na temat dostępnych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych • Rozwój usług umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami prowadzenie aktywnego i niezależnego życia w dotychczasowym środowisku lokalnym • Tworzenie oferty usług dla opiekunów nieformalnych (m.in. Opieka wytchnieniowa, podnoszenie kompetencji opiekuńczych) • Współdziałanie z PCPR i PFRON w likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych • Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań z PCPR i PFRON w likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych • Liczba wspartych przez GOPS osób z niepełnosprawnościami • Liczba wspartych organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami • Liczba podjętych inicjatyw wspomagających opiekunów nieformalnych • Liczba zorganizowanych wyjazdów integracyjnych o charakterze edukacyjno-społecznym • Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych • Liczba zrealizowanych programów i projektów skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów • Liczba wspartych uczniów z niepełnosprawnościami 	<p>Zwiększenie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, nowe rozwiązania zapewniające większą sprawność tym osobom.</p> <p>Złamanie stereotypu o braku możliwości prowadzenia aktywnego życia społecznego i zawodowego przez osoby z niepełnosprawnościami.</p> <p>Popularyzacja organizacji pozarządowych zajmujących się wsparciem osób z niepełnosprawnościami.</p>

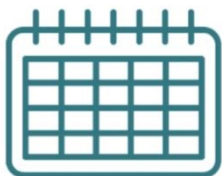
	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie i wdrażanie innowacji społecznych dla osób z niepełnosprawnościami • Wpieranie dostosowywania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej • Realizowanie programów i projektów skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów • Wsparcie edukacji osób z niepełnosprawnościami • Monitorowanie sytuacji społeczno-demograficznej osób z niepełnosprawnościami • Organizacja wyjazdów integracyjnych o charakterze edukacyjno-społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych wyjazdów integracyjnych 	
<p>2.3. Wspieranie inicjatyw wspólnotowych na rzecz integracji mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja przedsięwzięć integrujących mieszkańców • Wzmocnienie i skoordynowanie współpracy podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych społecznie • Rozwój zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, w skład których wchodzi przedstawiciele NGO • Promowanie idei wolontariatu, inicjowanie kampanii 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć integrujących mieszkańców • Liczba zorganizowanych spotkań z przedstawicielami NGO • Liczba zorganizowanych wydarzeń mających aktywizować i integrować społeczność Gminy 	<p>Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Rozwój i popularyzacja wolontariatu na terenie Gminy. Zwiększenie u mieszkańców poczucia przynależności do swojej Gminy.</p>

	<p>społecznych, imprez, spotkań promujących wolontariat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja społeczności lokalnej mająca na celu wypracowanie postaw prospołecznych i wzmacniających odpowiedzialność za miejsce swojego zamieszkania 		
<p>2.4. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień na terenie Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja działań GKRPA • Współpraca z grupami wspierającymi osoby uzależnione i współuzależnione • Systematyczny monitoring sprzedaży napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych poprzez badanie typu tajemniczy klient (zakup piwa przez „młodo wyglądające” osoby pełnoletnie, których nie znają sprzedawcy) • Realizacja kampanii społecznych adresowanych do sprzedawców napojów alkoholowych wdrożenie projektu „alkohol dla dzieci? nie u nas!” mającego na celu wyróżnianie rzetelnych sprzedawców, sumiennie przestrzegających zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych kontroli w sklepach • Liczba przeprowadzonych inicjatyw przeciwdziałających uzależnieniom 	<p>Zmniejszenie liczby nieletnich kupujących alkohol w sklepach. Wzmocnienie działalności GKRPA w Gminie. Zwiększenie świadomości społecznej na temat uzależnień.</p>

	<p>oraz odbieranie koncesji nierzetelnym handlowcom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych o nowych formach uzależnień i ich skutkach 		
<p>2.5. Zapewnienie dobrej jakości opieki zdrowotnej dla mieszkańców Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie zdrowego stylu życia • Współpraca z Urzędem Gminy w sprawie opracowywania programów profilaktycznych dla mieszkańców Gminy • Opracowanie działań, mających na celu łatwiejszy dostęp do lekarzy, w szczególności dla osób niesamodzielnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych działań promujących zdrowy styl życia • Liczba opracowanych programów profilaktyki zdrowotnej • Liczba wspartych mieszkańców w zakresie opieki medycznej 	<p>Rozpowszechnienie idei zdrowego trybu życia. Polepszenie ogólnego samopoczucia mieszkańców. Zwiększenie dostępu do lekarzy, w tym do opieki specjalistycznej.</p>

Harmonogram realizacji poszczególnych celów operacyjnych zakłada ich wdrażanie w sposób ciągły w latach 2021-2027.

Konkretny czas realizacji danego celu będzie uzależniony od:

- ✓ możliwości pozyskania finansowania danego celu, w tym w szczególności ze źródeł zewnętrznych,
- ✓ stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców Gminy Darłowo na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Przewiduje się następujące źródła finansowania celów zawartych w Strategii:

- ✓ środki własne Gminy Darłowo,
- ✓ środki z budżetu centralnego,
- ✓ środki organizacji, które będą wspólnie z GOPS realizować projekty (np. NGO),
- ✓ środki funduszy krajowych,
- ✓ środki strukturalne Unii Europejskiej.

Poniższa tabela pokazuje planowane środki finansowe, które zostaną zaangażowane do realizacji kierunków działań zawartych w niniejszej Strategii. Przedstawione środki finansowe obejmują wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie Gminy Darłowo (zadania własne i zadania zlecone). Uwzględniono 5% coroczny wzrost wydatków.

Tabela 15. Ramy finansowe Strategii

rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
kwota	20 850 714	21 893 250	22 987 912	24 137 308	25 344 173	26 611 382	27 941 951

Źródło: Opracowanie własne

GOPS będzie na bieżąco analizował sposoby pozyskania finansowania zewnętrznego dodatkowych projektów i inicjatyw. Możliwość zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju Gminy będą zależeć w szczególności od wielkość środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce i zasady podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa.

4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2027 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Organem koordynującym wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie GOPS w Darłowie zgodnie z art. 110 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Monitoring realizacji strategii umożliwia:

- obserwację stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji;
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków;
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją poszczególnych celów operacyjnych.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Dokument wyznaczył główne kierunki w jakich należy podążać by osiągnąć zamierzone cele. Jednak nie wszystkie zdarzenia da się przewidzieć, dlatego tak istotny jest monitoring Strategii. W szczególności w obecnej sytuacji, kryzysu związanego z pandemią, stały nadzór i kontrola stają się jednym z głównych elementów prawidłowej realizacji założonych celów. Monitorowanie odbywać się będzie z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych w Strategii w rozdziale 3.3. dla każdego z celów operacyjnych.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna. Tabela stanowi Załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu i została przygotowana w formacie pliku xlsx. Plik zawiera zakładki dotyczące poszczególnych celów strategicznych.

Te z kolei dzielą się na cele operacyjne, do których przyporządkowano konkretne działania. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

System ewaluacji polega na ocenie i interpretacji zgromadzonych danych dotyczących realizacji strategii w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów jakości oraz efektów wdrażania poszczególnych działań. Ponadto ewaluacja pozwala wyjaśnić, dlaczego wartości wskaźników nie zostały zrealizowane i jakie są przyczyny wystąpienia problemów oraz jak je rozwiązać.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DARŁOWIE

ul. Ojca Damiana Tynieckiego 2
76-150 Darłowo
e-mail: gops@gminadarlowo.pl

We współpracy z:

ul. Grochowska 35
60-277 Poznań
e-mail: jst@wanir.edu.pl